

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Hallinto | Sisäministeriön julkaisu 26/2018

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2018–2022, tilannekatsaus syksy 2018

Sisäministeriön julkaisu 26/2018

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2018–2022, tilannekatsaus syksy 2018

Sisäministeriö

ISBN: 978-952-324-237-1

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2018

Kuvailulehti

Julkaisija	Sisäministeriö	30.11.2018	
Julkaisun nimi	Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2018–2022, tilannekatsaus syksy 2018		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Sisäministeriön julkaisu 26/2018		
Diaari/hankenumero	SMDno-2018-986	Teema	Hallinto
ISBN PDF	978-952-324-237-1	ISSN PDF	2341-8532
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-237-1		
Sivumäärä	83	Kieli	suomi
Asiasanat	lainvalmistelu, lainsäädäntöhanke, hallinto		
Tiivistelmä	<p>Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2018–2022 sisältää tietoja ministeriössä käynnissä olevista ja vuosina 2018–2022 käynnistyvistä lainsäädäntöhankkeista. Lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyy myös tietoja ministeriön toimialan EU-säädöshankkeista ja kansainvälisiä sopimuksia koskevista hankkeista.</p> <p>Tämä julkaisu sisältää tilannekatsauksen sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelman 2018–2022 hankkeisiin syksyn 2018 tilanteen mukaisesti.</p> <p>Lisätietoja lainsäädäntöhankkeista on sisäministeriön internet-sivuilla (www.intermin.fi) ja valtioneuvoston internet-sivuilla (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Kustantaja	Sisäministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Inrikesministeriet	30.11.2018	
Publikationens titel	Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2018–2022, lägesöversikt hösten 2018		
Publikationsseriens namn och nummer	Inrikesministeriets publikation 26/2018		
Diarie-/ projektnummer	SMDno-2018-986	Tema	Förvaltning
ISBN PDF	978-952-324-237-1	ISSN PDF	2341-8532
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-237-1		
Sidantal	83	Språk	finska
Nyckelord	lagberedning, lagstiftningsprojekt, förvaltning		
Referat	<p>Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2018–2022 innehåller uppgifter om de lagstiftningsprojekt som pågår och som inleds vid ministeriet 2018–2022. Lagstiftningsplanen innehåller också information om EU-rättsaktsprojekt och projekt som hänför sig till internationella fördrag inom ministeriets ansvarsområde.</p> <p>Denna publikation innehåller en lägesöversikt om de projekt som ingår i inrikesministeriets lagstiftningsplan 2018–2022 enligt situationen hösten 2018.</p> <p>Mer information om lagstiftningsprojekten finns på inrikesministeriets webbplats (www.intermin.fi) och på statsrådets webbplats (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Förläggare	Inrikesministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET	9
1.1	Kansalliset hankkeet	9
	POLIISIOSASTO	9
	Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö	9
	Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus.....	11
	Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	12
	Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen	13
	Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen	14
	Lainsäädäntöhanke puolustusvoimien poliisille antamaa virka-apua koskevien säännösten tarkistamiseksi	15
	Lakihanke ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamiseksi	16
	Lakihanke rahankeräyslain uudistamiseksi.....	16
	Poliisin toimivalta puuttua lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten kulkuun	17
	Arpajaislain uudistamista koskeva lainsäädäntö ja esiselvityshanke.....	18
	Esitutunnusta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen	19
	Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta	19
	Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta	20
	 MAAHANMUUTTO-OSASTO	20
	Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen	20
	Suomen kansalaisuuden poistaminen vakaviin terrorismi-, maanpetos- tai valtiopetosrikoksiin syyllistyneiltä monikansallisilta	21
	Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuojaa-asetusta.....	22
	Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta	23
	Uusintahakemuksia koskevan ulkomaalaislain säännösten muuttaminen.....	24
	Sisäministeriön asetus vapaaehtoisen paluun avustuksesta	25
	 PELASTUSOSASTO	25
	Pelastustoimen uudistus.....	25
	Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen.....	32
	Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	33
	Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta	36
	Hengenpelastusmitalista annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttaminen	37
	Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista annettavan sisäministeriön asetuksen valmistelu	38

RAJAVARTIO-OSASTO	38
Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi	38
Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen	39
MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ	40
Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen	40
HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO	41
Liputuksesta Suomen lipulla annetun asetuksen muuttaminen	41
1.2 EU-säädöshankkeet	42
POLIISIOSASTO	42
Direktiivi lentomat kustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan	42
Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteeeseenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta	43
Direktiivi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta	44
SIS-asetukset	45
Asetukset EU-tason tietojärjestelmien yhteentoimivuutta säätelevän kehyksen perustamisesta	47
Asetus räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä	48
Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta	49
MAAHANMUUTTO-OSASTO	50
Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi	50
Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi	51
Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta	52
Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta	53
Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta	54
Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi	55
Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista	56
Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi)	57
Komission ehdotus maahanmuuttoalan eurooppalaisen yhteyshenkilöverkoston perustamisesta (uudelleenlaadittu)	58

PELASTUSOSASTO	59
Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen unionin pelastuspalvelu- mekanismista (1313/2013/EU) uudistamisesta	59
RAJAVARTIO-OSASTO	59
Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke.....	59
a) Eurooppalaisen rajanylitystietojärjestelmän (EES) luominen, asetus.....	59
b) Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)	61
ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) -matkustajatietojärjestelmä- asetus	61
Sisäraja-valvonnan toteuttamista koskeva Schengenin rajasäännösten muutosehdotus.....	64
Henkilökorttien ja oleskeluasiakirjojen turvallisuuden lisäämistä koskeva asetusehdotus.....	65
Asetusehdotus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta (EuRMV 2.0)	66
MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ.....	67
Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) perustamisasetuksen tarkistaminen	67
1.3 Kansainväliset sopimukset.....	69
POLIISIOSASTO	69
Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus	69
2 VUODEN 2018 LOPUSSA KÄYNNISTYVÄT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET	70
2.1 Kansalliset hankkeet.....	70
POLIISIOSASTO	70
Poliisimiesten eroamisikäsaantely	70
MAAHAMUUTTO-OSASTO.....	71
Rajamenettelyjen käyttöönotto.....	71
Työntekijän ja yrittäjän oleskelulupajärjestelmän uudistaminen	71
PELASTUSOSASTO	72
Pelastusopistosta annetun lain muuttaminen.....	72
Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista	73
Sisäministeriön asetus pelastustien merkitsemisestä	73
Sisäministeriön asetus pelastusautoista	74
RAJAVARTIO-OSASTO	75
Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	75
Rajavartiolaitoksen virkapuvusta ja rajavartiomiehen tunnuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttaminen	75

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ.....	76
Sisäasioiden rahastoja koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttaminen.....	76
3 VUOSINA 2019–2021 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVITYKSIÄ.....	77
3.1 Kansalliset hankkeet.....	77
POLIISIOSASTO	77
Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen.....	77
Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen	78
Turvallisuusviranomaisten välinen virka-apu	78
Poliisilain muutokset.....	79
Poliisin tekniseen valvontaan liittyvät lainsäädäntömuutokset	79
Viihdelaitelain muutokset	80
MAAHANMUUTTO-OSASTO.....	81
Arvio kausityölain ja sen soveltamiskäytännön kehitystarpeista.....	81
PELASTUSOSASTO	82
Pelastuslain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke.....	82
RAJAVARTIO-OSASTO	82
Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi.....	82
MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ.....	83
Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntö EU:n tulevilla rahoitusohjelmakaudella (2021–2027).....	83

1 KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET

1.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö

(SM047:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on kansallisen turvallisuuden parantaminen.

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 119 §:n mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Lain alaan kuuluvista asioista täytyy olla ainakin perussäännökset lain tasolla. Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Tavoitteena on valmistella siviilitiedustelua koskevat keskeiset säännökset ja näin parantaa suojelupoliisin tiedonhankintaa poliisin tehtäviin liittyvistä vakavista kansainvälisistä uhista siten, että suojelupoliisilla olisi toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun ja tietojärjestelmätiedusteluun sekä tietoliikennetiedusteluun. Valmistelu voidaan tarvittaessa toteuttaa myös vaiheittain ottaen huomioon perustuslaista nykyisin johtuvat mahdolliset rajoitukset.

Yrityksiä ei veloitettaisi asentamaan palveluihinsa takaportteja tai luovuttamaan vi-
ran-omaisille salausavaimia.

Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, jolla luotaisiin säädösperusta ulko-
maan henkilötiedustelulle, tietojärjestelmätiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Sisä-
ministeriö selvittää ja arvioi suojelupoliisin salaisten pakkokeinojen toimivuutta ja riittä-
vyyttä sekä erilaisia tiedustelutiedon hankintakeinoja vaihtoehtoineen. Samassa yhtey-
dessä valmistellaan muut tarvittavat ehdotukset hankkeeseen liittyvän lainsäädännön
muutoksiksi.

Sotilastiedustelua ja samanaikaisesti sisäministeriössä valmisteltavana olevien siviilitiedus-
telua koskevien säännösten tulee olla keskenään yhteen sovitettuja.

Hankkeessa otetaan huomioon tiedonhankintalaskityöryhmän mietintö ja siitä saatu lau-
suntopalaute.

Organisointi: Hanke pyritään toteuttamaan mahdollisimman pitkälle samassa aikatau-
lussa puolustusministeriön sotilastiedustelua koskevan lainsäädäntöhankkeen kanssa.
Puolustusministeriön, sisäministeriön ja oikeusministeriön asettamien hankkeiden pu-
heenjohtajistot koordinoivat hankkeiden työtä. Sisäministeriöstä koordinaatiotyöhön osal-
listuu poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen.

Hankkeen aikana kuullaan ainakin ylimpiä laillisuusvalvojia ja keskeisiä tahoja, joiden toi-
mintaan lainsäädännöllä tulee olemaan vaikutuksia.

Työryhmään nimetään lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot. Puolustusministeriön ja
sisäministeriön työryhmät voivat tarvittaessa järjestää yhteisiä kokouksia. Laajemmin val-
tionhallinnosta pyydetään nimeämään yhteyshenkilöitä, joita voidaan kutsua asiantunti-
joiksi työryhmän kokouksiin käsiteltävistä asiakokonaisuuksista riippuen.

Työryhmä voi asettaa tarpeen mukaan esitykseen sisältyvien erityisasiantuntemusta vaati-
vien asioiden valmistelemiseksi alatyöryhmiä, jotka raportoivat työstään päätyöryhmälle.
Tällaisia osuuksia voi sisältyä esimerkiksi tiedustelun teknisiin toteuttamistapoihin. Alatyö-
ryhmien puheenjohtajina voivat toimia päätyöryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja,
jäsenet tai asiantuntijat.

Aikataulu: 1.10.2015–31.12.2017. Mietintö on luovutettu 19.4.2017 (sisäministeriön jul-
kaisu 8/2017) ja se oli lausuntokierroksella 24.4.–16.6.2017. Hallituksen esitys (HE 202/2017
vp) on annettu eduskunnalle 25.1.2018.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitusohjelmassa esitetään säädösperustaa ulkomaantiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Valmistelun yhteydessä kiinnitetään huomiota perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Hallitusohjelman luku 11 ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus

(SM064:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on uudistaa poliisin henkilötietolaki kokonaisuudessaan niin, että se vastaa uudistuvaa Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä ottaen huomioon rikostorjunnan tarpeet ja perus- ja ihmisoikeuksien asettamat vaatimukset. Poliisin henkilötietolaki-hankeella täydennetään EU:n tietosuojadirektiivin ja tietosuoja-asetuksen yleisesti sovellettavia säännöksiä.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla. Hankkeen peusvalmistelun tueksi asetettiin työryhmä, jossa olivat edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot. Työryhmän toimikausi oli 28.1.2016–28.2.2018.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi alkoi 28.1.2016 ja sitä on jatkettu 31.12.2018 saakka. Hallituksen esitys (HE 242/2018 vp) on annettu eduskunnalle 22.11.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Perusvalmistelussa laaditusta hallituksen esityksen luonnoksesta on järjestetty kirjallinen lausuntokierros. Jatkovalmistelun aikana kuullaan keskeisiä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Arviointi toteutetaan hankkeen aikana yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto, ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö sekä hallinto- ja kehittämisosasto.

Sisäministeriössä on poliisin henkilötietolainsäädännön uudistamisen lisäksi käynnissä kaksi muuta EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen ja ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistus.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus selvittää tietoverkkokorikollisuuden torjuntaan tarvittavat resurssit, toimintatavat ja lainsäädäntötarpeet vuoden 2015 loppuun mennessä. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että luodaan yhteinen tilannekuva tietoverkkojen ja tietoliikenteen turvallisuudesta sekä varmistetaan luotettava ja turvallinen tietojen vaihto eri toimijoiden välillä.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, puh. 0295 488 379, säädösvalmisteluvastaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja laki rahanpesun selvittelykeskuksesta

(SM001:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoite on viimeistellä tarvittava kansallinen lainsäädäntö ja siitä johtuvat asetukset neljännen rahanpesudirektiivin ja maksajan tiedot -asetuksen voimaan saattamiseksi sekä FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien suositusten huomioimiseksi, ottaen huomioon myös EU:n tietosuojalainsäädännön uudistamisen aiheuttamat tarkistustarpeet. Säädöshanke koskee lausuntokierroksen jälkeistä jatkovalmisteluvaihetta.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 3.11.2016 (HE 228/2016). Lakihdotukset on vahvistettu 28.6.2017 ja ne tulivat voimaan pääosin 3.7.2017.

Lakien voimaantulon jälkeen on tarkoitus valmistella valtioneuvoston asetukset, jotka perustuvat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 8 §:ään ja 10 §:ään. Asetuksilla annettaisiin tarkemmat säännökset asiakkaista, tuotteista, palveluista, maksuliikenteestä, toimitustavasta tai maantieteellisistä riskitekijöistä, joihin voi liittyä vähäinen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ja näissä tilanteissa noudatettavista menettelyistä, sekä tarkemmat säännökset asiakkaista, tuotteista, palveluista, maksuliikenteestä, toimitustavasta tai maantieteellisistä riskitekijöistä, joihin voi liittyä tavanomaista suurempi rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski, ja näissä tilanteissa noudatettavista menettelyistä.

Asetusluonnokset ovat jatkovalmistelussa lausuntokierroksen jälkeen. Asetukset on tarkoitus valmistella syyskaudella siten, että niiden voimaantulon ajankohta olisi syksy 2018.

Organisointi: Perusvalmistelu on suoritettu VM:n asettamassa rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmässä, joka päätti työnsä 30.10.2015. Asetukset valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla yhteistyössä muiden tarvittavien ministeriöiden ja viranomaisten sekä yksityissektorin edustajien kanssa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Komission direktiiviehdotuksesta on järjestetty sidosryhmien kuulemistilaisuudet ja rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmä on järjestänyt perusvalmistelun aikana keskeisimpien sidosryhmien kuulemisen suullisesti työryhmässä ja kuulemistilaisuuksissa. Perusvalmistelussa laaditusta hallituksen esityksen luonnoksesta on järjestetty kirjallinen lausuntokierros. Jatkovalmistelun aikana on kuultu uudelleen eräitä sidosryhmiä. Asetukset olivat laajalla lausuntokierroksella 2.3.–16.4.2018.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hallituksen esityksessä on arvioitu eri toteutusvaihtoehtoja erityisesti tosiasiallisten edunsaajien rekisteröinnin ja hallinnollisten seuraamusten määräämisen osalta, sekä esityksen taloudellisia vaikutuksia ja muita vaikutuksia, mukaan lukien vaikutukset valtion talouteen, viranomaisten toimintaan ja yrityksiin.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallituksen strategisessa ohjelmassa todetaan, että terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hybridiuhkien torjumiseksi on oltava yhteisiä keinoja. Kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista ja hallitus vahvistaa ohjelman mukaan kokonaisturvallisuusajattelua kansallisesti, EU:ssa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Suhde talousarvioon: Kyllä. Huomioidaan tarvittavin osin ministeriöiden budjettikehyksessä, täydentävinä esityksinä tai lisätalousarvioina.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Elina Rantakokko, puh. 0295 488 611, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen

(SM008:00/2016)

Tavoite: Tavoitteena on tehdä tarvittavat säädösehdotukset täydennyspoliisijärjestelmän kehittämiseksi.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä poliisiosastolla. Hankkeen tueksi on asetettu työryhmä.

Aikataulu: Lakihanke on asetettu 21.3.2016. Hankkeen toimikausi 21.3.2016–31.12.2017. Esitysluonnos oli lausuntokierroksella 14.3.–4.5.2018. Hallituksen esitys (HE 137/2018 vp) on annettu eduskunnalle 20.9.2018.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Heli Heikkola, puh. 0295 488 224, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen

(SM014:00/2015)

Tavoite: Selvitetään poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) ja muiden siihen liittyvien lakien (muun muassa päihtyneiden käsittelystä annettu laki (461/1973)) muutostarpeet. Tavoitteena on kokonaisuudistus, jossa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelua koskeva lainsäädäntö selkeytetään ja ajantasaistetaan. Ehdotus voidaan laatia hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Työryhmässä ovat sisäministeriön lisäksi edustettuina oikeusministeriö, Poliisihallitus, Helsingin poliisilaitos, Itä-Uudenmaan poliisilaitos sekä Lounais-Suomen poliisilaitos.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on alkanut 1.4.2015 ja sitä on jatkettu 31.1.2018 saakka. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella 2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen yhteydessä kuullaan sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Hankkeelle on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia on arvioitu kevätkaudella 2014 (SM012:00/2014). Arviointia jatketaan hankkeen valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Lainsäädäntöhanke puolustusvoimien poliisille antamaa virka-apua koskevien säännösten tarkistamiseksi

(SM004:00/2018)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on ajantasaistaa toimivaltuussäätelyä, joka koskee puolustusvoimien voimankäyttöä sisältävän virka-apun antamista poliisille. Säännökset arvioidaan ja varmistetaan, että ne turvaavat poliisin toimintaedellytykset, kun kyse on puolustusvoimien virka-avusta poliisille. Tehtävänä on arvioida vaihtoehtoisia ratkaisumalleja sääntelytarpeista. Siltä osin kuin kyse on lainsäädäntömuutoksia koskevista ehdotuksista, työryhmän tulee laatia ehdotus hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Hanketta valmistellaan 16.3.2018 asetetussa työryhmässä, jossa on edustajat sisäministeriön poliisiosastolta ja rajavartio-osastolta, oikeusministeriöstä, puolustusministeriöstä, Poliisihallituksesta, Suojelupoliisista ja puolustusvoimista.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 19.3.–30.10.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hanketta valmistellaan keskeisistä sidosryhmistä koostuvassa työryhmässä ja lisäksi kuullaan muita asiantuntijoita sekä järjestetään lausuntokierros.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan uhkina uudenlaisten turvallisuusuhkien syntyminen. Kasvat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitus vahvistaa kokonaisturvallisuusajattelua erityisesti uusien ja laaja-alaisten uhkien, kuten hybrdivaikuttamisen, kyberhyökkäysten ja terrorismin torjumiseksi.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Heidi Aliranta, puh. 0295 488 367, säädösvalmisteluvastaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Lakihanke ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamiseksi

(SM019:00/2018)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on muuttaa ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain sähköistä asiointia koskevien säännösten voimaantuloajankohtaa vastaamaan asetietojärjestelmän kehittämishankkeen muuttunutta toteutusaikataulua.

Organisointi: Hallituksen esitys valmistellaan virkatyönä sisäministeriössä yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 18.7.–1.12.2018. Hallituksen esitys (HE 110/2018 vp) on annettu eduskunnalle 6.9.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella ajalla 18.7.–22.8.2018.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Lakihanke rahankeräyslain uudistamiseksi

(SM012:00/2018)

Tavoite: Tehtävänä on valmistella ehdotus hallituksen esitykseksi uudeksi rahankeräyslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi tehdyn esiselvityksen mukaisesti. Lisäksi tehtävänä on valmistella muutosten johdosta tarvittavat asetustasoiset muutokset.

Organisointi, resurssit: Työ tehdään virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 14.5.2018–30.4.2019. Hallituksen esitys (HE 214/2018 vp) on annettu eduskunnalle 25.10.2018.

Suhde hallitusohjelmaan: Hanke on yksi säädösten sujuvoittamisen toimeenpanotyöryhmän norminpurkuhankkeita. Hallitusohjelman s. 25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus. Hallituksen 28 päivänä huhtikuuta 2017 antamassa kolmannessa tarkistetussa hallituksen toimintasuunnitelmassa vuosille 2017–2019, johon on koottu keskeisimmät kärkihankkeita ja reformeja edistävät toimet, on kirjattu rahankeräyslain uudistaminen loppuhallituskauden aikana toteutettavana uudistus-hankkeena.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Esiselvityshankkeen aikana sidosryhmiä on kuultu laajasti.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutettu esiselvityshankkeen aikana sidosryhmien kanssa.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisin toimivalta puuttua lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten kulkuun

(SM009:00/2018)

Tavoite: Tavoitteena on valmistella tarvittavat säännösehdotukset koskien poliisin toimivaltuuksia lennokkien, miehittämättömien ilma-aluksien, aluksien sekä kulkuneuvojen kulkuun puuttumiseksi sekä niiden hyödyntämiseksi poliisin omassa toiminnassa.

Organisointi: Hanketta valmistellaan 14.3.2018 asetetussa työryhmässä, jossa on edustajia sisäministeriön poliisiosastolta, oikeusministeriöstä, puolustusministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, Rajavartiolaitoksesta, Poliisihallituksesta ja Suojelupoliisista.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 14.3.–31.12.2018. Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausuntokierroksella 25.6.–17.8.2018. Hallituksen esitys (HE 223/2018 vp) on annettu eduskunnalle 8.11.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Työryhmässä on kuultu Tullia ja Viestintävirastoa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Kyllä. Huomioidaan tarvittavin osin ministeriöiden budjettikehyksessä, täydentävinä esityksinä tai lisätalousarvioina.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartiolaitoksessa on valmistelu hallituksen esitys (HE 201/2017 vp), jossa esitetään samankaltaisia toimivaltuuksia Rajavartiolaitokselle.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marja-Leena Härkönen, puh. 0295 488 297, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Arpajaislain uudistamista koskeva lainsäädäntö ja esiselvityshanke

(SM014:00/2018)

Tavoite: Tavoitteena on valmistella arpajaislakia tai sen nojalla annettavia asetuksia koskevat säännösmuutosehdotukset, jotka liittyvät pelaajan pakollisen tunnistautumisen käyttöön ottamiseen raha-automaattipelaamisessa sekä tavara-arpajaisia, arvauskilpailuja, bingoa ja tavaravoittoautomaatteja koskeviin lupiin. Lisäksi tehtävänä on selvittää lainsäädännön kehittämistarpeita pelaajan itsensä asettamien pelikieltomahdollisuuksien laajentamiseksi, erilasten maksutapojen mahdollistamiseksi, voittojen lunastusaikojen lyhentämiseksi sekä Veikkaus Oy:n kanavointikyvyn vahvistamiseksi sekä tehdä esiselvitys teknisistä keinoista ja niiden toteuttamiseen vaadittavista säädösmuutoksista, joilla estetään muun kuin rahapelejä yksinoikeudella toimeenpanevan Veikkaus Oy:n sähköisesti välitettävien rahapeliin pelaaminen Manner-Suomen alueella.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä sisäministeriössä ilman erillisen työryhmän asettamista.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 29.5.2018–31.3.2019. Hallituksen esitys oli lausunkierroksella 21.6.–10.8.2018. Hallituksen esitys (HE 213/2018 vp) on annettu eduskunnalle 25.10.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa on kuultu muiden ministeriöiden ja viranomaisten edustajia, Veikkaus Oy:n ja muita arpajaisia kuin rahapelejä toimeenpanevien tahojen edustajia sekä tarpeen mukaan muita asiantuntijoita.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Luku 8, säädösten sujuvoittaminen.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

(SM020:00/2018)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on saattaa voimaan asetuksen 22 §:n 1 momentin mukaisen oikeusasiamiehelle toimitettavien kertomusten määräaikaa koskeva muutos.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkатыönä sisäministeriössä. Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 24.7.–31.10.2018. Tavoitteena on, että asetus saatetaisiin voimaan 1.12.2018 mennessä.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella ajalla 27.7.–21.9.2018.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561.

Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta

(SM011:00/2018)

Tavoite: Valmistellaan vuosittain pysäköintivirhemaksuasetus kuntien tekemien korotusesitysten pohjalta. Asetukseen tehdään myös kuntaliitoksista johtuvat tarpeelliset muutokset.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkатыönä.

Aikataulu: Kuntien korotusesitykset pyydetään toimittamaan kunkin vuoden tammikuun loppuun mennessä. Uusi asetus annetaan maaliskuussa (mahdollisista kuntaliitoksista johtuvat muutokset vuodenvaihteessa).

Viimeisin sisäministeriön asetus (178/2018) on annettu 15.3.2018 ja se on tullut voimaan 1.5.2018.

Osallisuus ja viestintä: Kuntien esityksistä pyydetään tarvittaessa poliisilaitosten lausunnot. Asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta

(SM040:00/2015, pysyvä työryhmä)

Tavoite: Valmistellaan poliisin maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkатыönä ja käsitellään poliisiosaston johtamassa pysyvässä valmistelutyöryhmässä. Ryhmään kuuluvat edustajat Poliisihallituksesta ja suojelupoliisista.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunakin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Osallisuus ja viestintä: Poliisilaitoksille, poliisin valtakunnallisille yksiköille ja Poliisihallituksen yksiköille ja valtakunnallisille erillistoiminnoille lähetetään lausuntopyyntö asetuksen muutostarpeista. Tarvittaessa kuullaan valtiovarainministeriön tai muita asiantuntijoita. Asetus lähetetään lausunnonle valtiovarainministeriöön. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Säädosvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen

(SM045:00/2015, SMDno-2015-1328)

Tavoite: Selvittää törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamiseen liittyvät ongelmat ja valmistella tarvittavat lainmuutosehdotukset.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelua tukemaan perustetaan työryhmä, johon osallistuvat maahanmuutto-osaston lisäksi poliisi-osasto, Poliisihallitus ja Maahanmuuttovirasto.

Aikataulu: Hanke on perustettu 24.9.2015. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 28.3.2018 (HE 24/2018 vp).

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelua tukee virkamiestyöryhmä. Hankkeessa kuullaan oikeusministeriötä, yhdenvertaisuusvaltuutettua, Helsingin hallinto-oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta sekä tarvittaessa muita tahoja.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisohjeet ja -käytännöt ja arvioidaan tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistella tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Kirjauksessa todetaan, että törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamista nopeutetaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh.0295 488 626.

Suomen kansalaisuuden poistaminen vakaviin terrorismi-, maanpetos- tai valtiopetosrikoksiin syyllistyneiltä monikansallisilta

(SM002:00/2018; SMDno-2018-179)

Tavoite: Muutetaan kansalaisuuslakia siten, että Suomen kansalaisuus voidaan poistaa henkilöiltä, jotka ovat osallistuneet vakaviin terrorismi-, maanpetos- tai valtiopetosrikoksiin. Edellytyksenä kansalaisuuden poistamiselle on myös, että henkilöllä on myös jonkin toisen valtion kansalaisuus. Samalla valmistellaan tarvittavat muutokset muun muassa ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä sisäministeriössä.

Aikataulu: Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle syysistuntokaudella 2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa on kuultu muun muassa oikeusministeriötä ja Maahanmuuttovirastoa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana säädösvalmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Sisältyy hallituksen turvapaikkapoliittiseen toimenpideohjelmaan.

Suhde talousarvioon: Sovittu hallituksen budjettiriihessä, mutta ei varsinaisia taloudellisia vaikutuksia.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liittyy oikeusministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh. 0295 488 626.

Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuojasetusta

(SM055:00/2016, SMDno-2016-1584)

Tavoite: Tavoitteena on selvittää, arvioida ja toteuttaa ne lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen ulkomaalaisrekisterilainsäädännön saattamiseksi vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ja nykyaikaisen rekisterilainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi on tehtävä EU:n yleisen tietosuojasetuksen voimaantulon johdosta tarpeelliset lainsäädäntömuutokset.

Tavoitteena on, että jatkossa henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa säädettäisiin yhdessä, modernin henkilötietolain vaatimukset täyttävässä laissa, joka täydentää EU:n tietosuojasetusta sekä henkilötietolain vuonna 2018 korvaavaa tietosuojalakiä. Laki ulkomaalaisrekisteristä (1270/1997) sekä rekisterisäännökset laissa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (746/2011), laissa säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä (116/2002) sekä laissa kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) korvataan uudella henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta siten, että yleislakiin keskitettäisiin maahanmuuttohallintoa koskevien asiakirjojen salassapitoa koskeva sääntely.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta maahanmuutto-osastolla vastaa johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen ja valmisteluun osallistuvat johtava asiantuntija Kukka Krüger ja erityisasiantuntija Maija Rekola sekä asiantuntija Anu Polojärvi. Hankkeen valmistelun tukena on asiantuntijaryhmä, johon kuuluvat poliisiosaston, rajavartiolaitoksen, Maahanmuuttoviraston, Poliisihallituksen ja ulkoasiainministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön edustajat.

Aikataulu: Hanke on asetettu 24.10.2016. EU:n yleisen tietosuojasetuksen soveltaminen on alkanut 25.5.2018. Hallituksen esitys (HE 224/2018 vp) on annettu eduskunnalle 8.11.2018.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa hallinnonalalla ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos sekä asianomaiset ministeriöt. Valmisteluun liittyen on toteutettu normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva kansallinen ja EU-lainsäädäntö, arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset. Työssä tulee ottaa huomioon EU:n tietosuoja-asetus, henkilötietolain (523/1999) korvaava tietosuojalaki, viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999), sekä maahanmuuttohallinnon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen, puh. 050 456 0803.

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

(SM015:00/2018, SMDno-2018-1193)

Tavoite: Valmistellaan Maahanmuuttoviraston maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä ja käsitellään maahanmuutto-osaston johtamassa Maahanmuuttoviraston maksullisten suoritteiden puitesopimuksen ohjausryhmässä. Ryhmään kuuluvat edustajat Maahanmuuttovirastosta, työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä ulkoministeriöstä.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuosittain siten, että asetus tulee voimaan vuosittain 1.1. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa ohjausryhmässä ja tarvittaessa kuullaan muitakin tahoja. Valtiovarainministeriö antaa asiassa lausunnon. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden ministeriöiden toimintaan: Työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Sanna Montin, puh. 0295 488 314.

Uusintahakemuksia koskevan ulkomaalaislain säännösten muuttaminen

(SM18:00/2018, SMDno-2018-1297)

Tavoite: selvittää ja toteuttaa EU:n menettelydirektiivin (2013/32/EU) mahdollistamat muutokset uusintahakemusten käsittelyyn ja Maahanmuuttoviraston päätösten täytäntöönpanoon. Hankkeen yhteydessä toteutetaan myös Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-550/12 (A ja S v Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, 12.4.2018) antaman ratkaisun edellyttämät muutokset ulkomaalaislain pakolaisen perheen yhdistämistä koskeviin säännöksiin. Hankkeen yhteydessä selvitetään myös turvapaikanhakijoiden matkustusasiakirjojen haltuunottoa koskevien säännösten muutostarpeet.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 3.7.2018–28.2.2019 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelu toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston, Maahanmuuttoviraston ja Poliisihallituksen kanssa. Lausuntokierros pyritään järjestämään syys-lokakuussa 2018.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisohjeet ja -käytännöt sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 270.

Sisäministeriön asetus vapaaehtoisen paluun avustuksesta

(SMDno-2018-1731)

Tavoite: Hankkeessa valmistellaan sisäministeriön asetus vapaaehtoisen paluun avustuksesta siten, että uusi asetus tulee voimaan 1.1.2019 edellisen asetuksen voimaantulon päätyttyä.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä yhteistyössä Maahanmuuttoviraston kanssa. Valtiovarainministeriöltä pyydetään lausunto.

Aikataulu: Asetus annetaan joulukuussa siten, että uusi asetus tulee voimaan 1.1.2019.

Osallisuus ja viestintä: Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden ministeriöiden toimintaan: Ei

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola, puh. 0295 488 215.

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen uudistus

(SM061:00/2015; SMDno-2015-2070)

Tavoite: Hankkeen tarkoituksena on uudistaa pelastustoimi sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen yhteydessä muodostettavien maakuntien pohjalle samassa aikataulussa ja samalla aluejaolla.

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys laiksi pelastustoimen järjestämisestä (HE 16/2017 vp) sekä hallituksen esitys laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 18/2018 vp).

Eduskunnalle on annettu 20.9.2018 hallituksen esitys (HE 138/2018 vp) laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 18/2018 vp) täydentämisestä. Esityksessä ehdotetaan, että maakuntauudistusta koskevat viittaukset ja tekstiosuudet poistetaan lakiehdotuksista. Pelastustoimen laitteista annettua lakia, ajoneuvolakia, tieliikennelakia, lakia matkustaja-alueen henkilöluettelosta ja pelastuslain väliaikaista muuttamista koskevat lakiehdotukset ehdotetaan poistettavaksi alkuperäisestä esityksestä. Alkuperäisen esitykseen HE 18/2018 vp sisällyttävistä maakuntauudistukseen liittyvistä säännöksistä johtuen alkuperäinen esitys on ollut

tarkoitus hyväksyä sen jälkeen kun maakuntien perustamista sekä maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa ja valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskeva lainsäädäntö on hyväksytty. Päätetyistä aikataulumuutoksista johtuen alkuperäisen esityksen hyväksyminen voisi siten toteutua vasta hyvin lähellä sen tarkoitettua voimaantuloa. Esityksen tavoitteena on, että pelastuslakiin ehdotetut öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusvaatimuksia sekä väestönsuojelua ja väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset voitaisiin hyväksyä niin, että ehdotetut muutokset voisivat alkuperäisen esityksen HE 18/2018 vp mukaisesti tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Eduskunnalle on annettu syksyllä 2018 hallituksen esitys laeiksi pelastuslain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 240/2018 vp), jolla ehdotetaan annettavaksi hallituksen esityksestä HE 18/2018 vp poistettavaksi ehdotetut maakuntauudistukseen liittyvät säännökset.

Hankkeeseen sisältyy asetustasoisien sääntelyn muuttamista ja uusien asetusten antamista.

Organisointi: Hankkeen loppupuolen valmistelu suoritetaan virkatyönä sisäministeriön pelastusosastolla.

Aikataulu: Laki pelastustoimen järjestämisestä tulee voimaan samanaikaisesti maakuntauudistuksen voimaantulon kanssa. Pelastustoimen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettu laki (täydennetty HE 18/2018 vp) tulee voimaan 1.1.2019. Pelastustoimen muuttamisesta annettu laki (maakuntauudistukseen liittyvä) tulee voimaan 1.1.2021.

Hankkeessa muutetaan seuraavia asetuksia:

- valtioneuvoston asetus poistumisturvallisuusselvityksestä (292/2014);
- valtioneuvoston asetus väestönsuojista (408/2011);
- valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011);
- valtioneuvoston asetus Pelastusopistosta (658/2006);
- valtioneuvoston asetus palosuojelurahastosta (625/2003);
- sisäministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (615/2015);
- sisäasiainministeriön asetus tiedottamisesta säteilyvaaratilanteissa (774/2011);
- sisäasiainministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta sekä pelastusviranomaisen henkilökortista (507/2011); sekä
- sisäasiainministeriön asetus Palosuojelurahaston työjärjestyksestä (947/2010)

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain nojalla sekä pelastuslain nojalla annetaan valtioneuvoston asetus pelastustoimen järjestämisestä, sisäministeriön asetus pelastustoimen järjestämisestä ja sisäministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista.

Valtioneuvoston asetus poistumisturvallisuusselvityksestä (292/2014)

Asetus sisältää säännöksiä siitä, mitä tietoja poistumisturvallisuusselvityksessä on oltava ja mitä tekijöitä toiminnanharjoittajan tulee selvityksessä selvittää. Asetuksen 3 §:n 2 momentissa säädetään ilmoitusvelvollisuudesta alueen pelastusviranomaiselle. Alueen pelastusviranomaisen tulee muuttaa muotoon maakunnan pelastusviranomaisen.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntaudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432.

Valtioneuvoston asetus väestönsuojista (408/2011)

Asetus sisältää säännöksiä väestönsuojan koosta, sijoittamisesta ja rakenteiden mitoituksista. Asetuksen 3 §:ssä mainitaan pelastusviranomaisen, joka tulee muuttaa maakunnan pelastusviranomaiseksi. Samassa pykälässä muutetaan lisäksi sitä etäisyyttä, joka on väestönsuojasta siihen rakennukseen, jota varten väestönsuoja rakennetaan. Asetuksen 1 §:n 2 momentissa sisäasiainministeriö tulee muuttaa sisäministeriöksi. Asetusmuutokset valmistellaan kahdessa eri osassa.

Lausuntokierros: syksy 2018 ja syksy 2019

Esittelyajankohta: 10–11/2018 ja kevät 2020

Voimaantulo: Osittain 1.1.2019 ja maakuntaudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422.

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)

Asetus sisältää säännöksiä pelastussuunnitelmasta ja yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmasta, sisäministeriön ja aluehallintoviraston tehtävistä, pelastustoimintaan osallistuvan päätoimisen sekä sivutoimisen ja sopimuspalokunnan henkilöstön kelpoisuudesta, sekä sisäministeriön hyväksymän oppilaitoksen oikaisu- ja kurinpitolautakunnasta.

Asetuksen 1 §:ssä on vanhentunut säädösviittaus ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000), joka on kumottu valtioneuvoston asetuksella ympäristönsuojelusta (713/2014). Asetuksen 4 §:ssä säädetään sisäasiainministeriön tehtävistä. Ministeriön nimi tulee ajantasaistaa ja tarkistaa pykälässä olevan listauksen paikkansa pitävyys. Asetuksen 5 §:ssä säädetään aluehallintoviraston tehtävistä. Asetuksen 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tulee ajantasaistaa sääntely niin, että pelastustoimen päällystökoulutuksen osalta viitataan Poliisiammattikorkeakouluun ja siellä annettavaan tutkintoon. Asetuksen 7 §:n osalta tulee

tarkistaa pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen henkilöstön ja sopimuspalokunnan henkilöstön kelpoisuuksiin liittyvät koulutusvaatimukset. Asetuksen 8 §:ssä pykälän otsikossa sisäasiainministeriö tulee muuttaa sisäministeriöksi. Asetukseen tulee lisätä suuren öljyvaraston, sataman ja laitoksen torjuntavalmiutta ja -kalustoa koskevat säännökset.

Lisäksi selvitetään yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmia koskevan sääntelyn muutostarpeet. Asetusmuutokset valmistellaan kahdessa eri osassa.

Lausuntokierros: syksy 2018 ja syksy 2019

Esittelyajankohta: 10–11/2018 ja kevät 2020

Voimaantulo: Osittain 1.1.2019 ja maakuntaudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422.

Valtioneuvoston asetus Pelastusopistosta (658/2006)

Asetuksen 2 §:ssä säädetään Pelastusopiston neuvottelukunnasta. Voimassa olevan sääntelyn mukaan neuvottelukuntaan kuuluu muun muassa jäseniä, jotka edustavat aluehallintovirastoja ja kunnallishallintoa. Hallintouudistuksen myötä neuvottelukunnan kokoonpano tulee säännellä uudelleen.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntaudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419.

Valtioneuvoston asetus palosuojelurahastosta (625/2003)

Asetus on annettu palosuojelurahastolain (306/2003) nojalla. Asetuksessa säännellään Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtävästä palosuojelumaksun maksuunpanoon liittyvänä viranomaisena. Asetuksessa säädetään myös palosuojelurahaston hallituksen kokoonpanosta muun muassa niin, että hallitukseen kuuluu kuntien keskusjärjestön edustaja. Hallintouudistuksen myötä Etelä-Suomen aluehallintovirastoa ei vastaisuudessa enää ole ja pelastustoimi siirtyy maakuntien tehtäväksi. Tämä aiheuttaa päivitystarpeita 2 ja 3 §:iin. Asetuksessa on lisäksi päivitystarpeita sisäasiainministeriöstä sisäministeriöksi (2, 4 ja 6 §:t).

Palosuojelurahastolain 10 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahaston hallituksen tehtävistä poistetaan rahaston henkilöstön palkkaamisesta päättäminen. Sisäministeriö huolehtisi tarvittavan henkilöstön rekrytointiprosessista Palosuojelurahaston tehtäviin ja rahaston tehtäviä suorittava henkilöstö nimitetään sisäministeriön virkaan tai virkasuhteeseen sekä määrätään toimimaan pelastusosaston yhteydessä toimivan Palosuojelurahaston sihteeristön tehtävissä. Asetuksen 7 §:n mukaan Palosuojelurahastolla on pääsihteeri ja tekninen sihteeri sekä tarvittaessa muutakin henkilökuntaa.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Erityisasiantuntija, Linda Viitala (vv.)

Sisäministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (612/2015)

Asetuksen 1 §:n määritelmässä kohdassa 12 alueen pelastustoimi tulee päivittää maakunnan pelastustoimeksi ja viittaus pelastuslakiin muuttaa. Kohdassa 13 niin ikään alueen pelastustoimen pelastusviranomaiset tulee päivittää maakunnan pelastusviranomaisiksi. Asetuksen 2 §:n 4 momentin 4 kohdassa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen velvoitteesta toimittaa asiakirjoja pelastuslaitokselle. ELY-keskus tulee päivittää hallintouudistuksen myötä toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Asetuksen 6 §:ssä säädetään valvonnasta ja ilmoitusvelvollisuuksista. Ulkoisten pelastussuunnitelmien valvonta kuuluu tällä hetkellä aluehallintovirastoille. Valvontatehtävän on kaavailtu hallintouudistuksessa siirtyvän sisäministeriölle. Pykälässä säädetään ELY-keskuksen ilmoitusvelvollisuudesta, joka tulee päivittää hallintouudistuksen myötä toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Asetuksen 7 §:ssä säädetään harjoituksista. Asetuksen 6 §:n tapaan aluehallintovirastojen tehtävänä olevat harjoitusten valvonta ja seuranta siirtyisi sisäministeriölle. Asetuksen 8 §:n 2 momentissa säädetään informointivelvoitteesta asianomaiselle aluehallintoviranomaiselle, joka tulee päivittää hallintouudistuksen myötä toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Asetus tarkistetaan myös muilta kuin hallinnon uudistuksesta johtuvilta osin.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Johtava asiantuntija Mirja Palmén, puh. 0295 488 426.

Sisäasiainministeriön asetus tiedottamisesta säteilyvaaratilanteissa (774/2011)

Asetus on annettu säteilylain (592/1991) nojalla. Asetuksen 4 §:ssä säädetään aluehallintoviraston tehtävästä valvoa ydinlaitoksen toiminnanharjoittajan velvoitteita tuottaa perustietoa radioaktiivisuudesta ja säteilystä sekä säteilyvaaratilanteista. Aluehallintovirasto tulee päivittää hallintouudistuksen myötä toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen, puh. 0295 488 425.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta sekä pelastusviranomaisen henkilökortista (507/2011)

Asetusta on päivitetty viimeksi 1.6.2017 voimaan tulleilla muutoksilla. Tällöin asetukseen tehtiin joitain sisällöllisiä päivityksiä ja sisäasiainministeriö muutettiin sisäministeriöksi. Asetuksessa on useita säännöksiä, joissa on tarve muuttaa alueen pelastustoimi maakunnan pelastustoimeksi. Asetuksesta tulee poistaa säännökset, jotka liittyvät aluehallintovirastoon.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Erityisasiantuntija Linda Viitala (vv.)

Sisäasiainministeriön asetus Palosuojelurahaston työjärjestyksestä (947/2010)

Asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan Palosuojelurahaston sisäisestä valvonnasta ja kirjanpidosta vastaa sisäasiainministeriö palosuojelurahastolain 10 §:n 1 momentin mukaisesti. Koska palosuojelurahastolain 10 §:n 1 momenttia on tarkoitus muuttaa siten, että jatkossa sisäministeriön tehtävänä olisi erityisesti valvoa kirjanpidon asianmukaista hoitamista, tulisi kyseistä asetuksen säännöstä muuttaa.

Asetuksen 1 §:n 6 momentin mukaan Palosuojelurahaston henkilöstöä koskeviin asioihin sovelletaan sisäasiainministeriön työjärjestystä (1379/2009), ei kuitenkaan asioissa, jotka on säädetty Palosuojelurahaston hallituksen ratkaistavaksi. Koska Palosuojelurahastolain 10 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahaston hallituksen tehtävistä poistetaan rahaston henkilöstön palkkaamisesta päättäminen, ei rahaston ratkaistavaksi jääne henkilöstöä koskevista asioista päättäminen sisäministeriön työjärjestyksestä poikkeavalla tavalla.

Asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaan Palosuojelurahaston 10 §:n 3 momentin mukaisen asian esittelijänä voi toimia Palosuojelurahaston henkilöstöön kuuluva. Palosuojelurahastolain 10 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti sisäministeriö huolehtisi tarvittavan henkilöstön rekrytointiprosessista. Palosuojelurahaston tehtäviin ja rahaston tehtäviä suorittava henkilöstö nimitettäisiin sisäministeriön virkaan tai virkasuhteeseen. Asetuksen 4.2 §:n sanamuotoa lienee tarpeen muuttaa. Asetuksen 3 §:ssä säädetään Palosuojelurahaston muun henkilöstön tehtävistä, joka tulee tarkistaa siitä näkökulmasta, että kyse on tosiasiassa sisäministeriön henkilöstöstä.

Palosuojelurahastolain 10 §:ään ehdotettujen muutosten myötä asetuksen 4 §:n 2 momentin viittaus palosuojelurahastolain 10 §:n 3 momenttiin tulisi muuttaa lain 10 §:n 4 momentiksi. Asetuksessa on lisäksi päivitystarpeita sisäasiainministeriöstä sisäministeriöksi (1.6 ja 7 §:t).

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Erityisasiantuntija Linda Viitala (vv.)

Valtioneuvoston asetus pelastustoimen järjestämisestä

Pelastustoimen järjestämislain asetuksenantovaltuuksien nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin: suuremmiksi kokonaisuuksiksi koottavista palveluista sekä niistä maakunnista, joihin palvelut kootaan (3 §); sisäministeriön tehtävistä pelastustoimessa sekä pelastustoimen valtakunnallisesta yhteensovittamisesta (5 §); teknisistä ja taloudellisista vaatimuksista sille, että tietojärjestelmäpalvelun muuttamisen tai uuden järjestelmän hankkimisen pitää perustua maakuntien ja valtion yhteiseen valmistelun (7 §); sekä poikkeusoloihin varautumisen edellyttämästä suunnittelusta (15 §).

Pelastuslain asetuksenantovaltuuksien nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin lisäksi tarvittaessa säätää tarkemmin viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä ja suunnitelmista väestönsuojeluun varautumisessa (65 §).

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen järjestämisestä

Asetus annettaisiin pelastustoimen järjestämislain 8, 10 ja 12 §:ien nojalla. Asetuksessa säädettäisiin palvelutasopäätöksen sisällöstä, rakenteesta ja arvioinnista sekä omavalvontaohjelmasta ja palveluiden saatavuuden ja rahoituksen riittävyyden arvioinnista.

Lausuntokierros: syksy 2019

Esittelyajankohta: kevät 2020

Voimaantulo: Maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Ohjaus- ja kehittämisjohtaja Taito Vainio, puh. 0295 488 423.

Sisäasiainministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista

Sisäministeriön asetuksella säädettäisiin tarkemmin: Rajavartiolaitoksen tehtävistä pelastustoimessa (27 a §) sekä pelastustoimen suunnitelmista, niiden sisällöstä ja rakenteesta (47 §).

Lausuntokierros: syksy 2018 ja syksy 2019

Esittelyajankohta: 10–11/2018 ja kevät 2020

Voimaantulo: Osittain 1.1.2019 ja maakuntauudistuksen tullessa voimaan.

Vastuuvalmistelija: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Asetusehdotuksista järjestetään lausuntokierros tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutusarviointit sisältyvät HE 16/2017 vp ja HE 18/2018 vp.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelma luku 12, sivu 36. Hallitusohjelman liitteen 4 (asuntopolitiikan toimet) kohdan ”Toimet asuntojen tonttutuotannon lisäämiseksi ja rakentamisen kustannusten alentamiseksi” (s. 12) mukaan: ”Edellä päätettyjen lisäksi käynnistetään kärkihankkeena valtion ja kuntien rakentamisen normitalkoot muiden kustannusten ja byrokratian keventämiseksi, esimerkiksi väestönsuojien ja pysäköintipaikkojen rakentamisen osalta.”

Suhde talousarvioon: Maakuntien pelastustoimi rahoitetaan osana maakuntien yleistä rahoitusjärjestelmää. Pelastusopistosta annetun lain muuttaminen vaikuttaa talousarvioon.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liittyy väestönsuojien rakentamisen osalta ympäristöministeriön toimialaan: maankäyttö- ja rakennuslain muutokset koskien väestönsuojien rakentamisen määrittelyä (väestönsuojan laskeminen rakennuksen kerrosalaan).

Yhteyshenkilöt: Lakihankkeen puheenjohtaja lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puh. 0295 488 413. Lakihankkeen päävalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422. Säädösvalmisteluavustajana toimii säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236. Asetusten vastuuvastuun valmistelijat on lueteltu asetuksittain edellä.

Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen

(SM007:00/2016; SMDno-2016-297)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslain (379/2011) säännökset nuohouspalveluiden järjestämisestä. Alueen pelastustoimen velvoite huolehtia nuohouspalveluiden järjestämisestä poistettaisiin, jolloin nuohouspalveluiden tuottaminen olisi vastaisuudessa vapaan kilpailun periaatteen mukaista yritystoimintaa. Uudistuksessa otetaan huomioon haja-asutusalueiden erityispiirteet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi pelastuslain muuttamisesta 9.5.2018 (HE 64/2018 vp) Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa on järjestetty kaksi kuulemistilaisuutta sekä työpajat nuohoojien ja pelastuslaitosten edustajille. Hankkeen etenemisestä on viestitty ministeriön internetsivuilla sekä eri toimijoiden järjestämissä seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvitys vuodelta 2014 (SM028:00/2012). Vaikutusten arviointi on tehty osana hallituksen esityksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Kuntien, maakuntien ja koko julkisen hallinnon kustannusten karsiminen (JTS-miljardi, hallituksen toimintasuunnitelma s. 88, reformi 2, toimenpide 1). Yritystoiminnan edellytysten parantaminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 14, kärkihanke 1, toimenpide 4/1). Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen

(SM0036:00/2017; SMDno-2017-2100)

Tavoite: Uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007). Lisäksi uudistetaan lain sääntelyalaan liittyvä asetustasoinen sääntely. Laki on uudistettava vastaamaan muutoksia, joita on tehty tai joita on valmisteilla rakennusten palo- ja käyttöturvallisuutta sekä tuoteturvallisuutta koskeviin säädöksiin. Näitä säädöksiä ovat erityisesti pelastuslaki (379/2011) ja rakentamismääräykset sekä kansalliset ja EU-säädökset, jotka koskevat tuotteiden markkinavalvontaa ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista. Uudistuksessa tarkistetaan myös henkilörekistereitä koskevan sääntelyn riittävyys.

Uudistettavat asetukset ovat:

- valtioneuvoston asetus palovaroittimien teknisistä ominaisuuksista (291/2009);
- sisäasiainministeriön asetus palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009);
- sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005);

- sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta (917/2005); ja
- sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimista (790/2001).

Valtioneuvoston asetus palovaroittimien teknisistä ominaisuuksista (291/2009)

Asetus sisältää vaatimuksia palovaroittimien teknisistä vaatimuksista, merkinnöistä, käyttöohjeista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta. Palovaroittimet kuuluvat EU:n rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan, joten arvioidaan voidaanko asetus kumota tarpeettomana vai tarvitaanko joistain asioista vielä kansallista sääntelyä.

Lausuntokierros: 1-2/2019

Esittelyajankohta: lain hyväksymisen jälkeen, syksy 2019

Voimaantulo: 1.1.2020

Vastuuvalmistelija: Yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435.

Sisäasiainministeriön asetus palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009)

Asetus sisältää vaatimuksia asuntojen, majoitustilojen ja hoitolaitosten riittävästä määrästä ja sijoittamisesta sekä kunnossapidosta. Asetus on annettu pelastuslain (468/2003) nojalla.

Lausuntokierros: 1-2/2019

Esittelyajankohta: lain hyväksymisen jälkeen, syksy 2019

Voimaantulo: 1.1.2020

Vastuuvalmistelija: Yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435.

Sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005)

Asetus sisältää pelastuslain (468/2003) nojalla annettuja vaatimuksia rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta sekä opasteiden ja valaistuksen toimintakunnossa pitämisestä. Asetus sisältää myös pelastustoimen laitteista annetun lain (562/1999) nojalla annettuja vaatimuksia opasteiden ja valaistuksen teknisistä vaatimuksista.

Asetus on korvattava kahdella asetuksella: pelastuslain nojalla annettavalla sisäministeriön asetuksella ja laitelain nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Asetuksen 4 §:n 2 momentissa on vanhentunut viittaus valtioneuvoston päätökseen (976/1994), joka on korvattu työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (687/2015).

Lausuntokierros: 1-2/2019

Esittelyajankohta: lain hyväksymisen jälkeen, syksy 2019

Voimaantulo: 1.1.2020

Vastuuvalmistelija: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432.

Sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta (917/2005)

Asetus sisältää käsisammuttimien teknisiä vaatimuksia sekä vaatimuksia vaatimustenmuutoksen osoittamiselle ja tuotteeseen tehtäville merkinnöille. Käsisammuttimien tuotevaatimukset perustuvat eurooppalaisiin standardeihin, ja tältä osin arvioidaan kansallisen tuotesääntelyn tarve. Asetus on annettu pelastustoimen laitteista annetun lain (562/1999) nojalla.

Lausuntokierros: 1-2/2019

Esittelyajankohta: lain hyväksymisen jälkeen, syksy 2019

Voimaantulo: 1.1.2020

Vastuuvalmistelija: Yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435.

Sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimista (790/2001)

Asetus sisältää pelastuslain (468/2003) nojalla annetut vaatimukset käsisammuttimien tarkastus- ja huoltoväleistä sekä laitelain (562/1999) nojalla annetut vaatimukset käsisammuttimien toimintailmoituksesta, vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja huolto- ja tarkastustöistä. Asetus on korvattava kahdella asetuksella: pelastuslain nojalla annettavalla sisäministeriön asetuksella ja laitelain nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Lausuntokierros: 1-2/2019

Esittelyajankohta: lain hyväksymisen jälkeen, syksy 2019

Voimaantulo: 1.1.2020

Vastuuvalmistelija: Yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435.

Hankkeessa tarkistetaan lisäksi valmisteilla olevat valtioneuvoston asetus paloilmottimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista ja sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta (SM018:00/2017; SMDno-2017-962).

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla. Valmistelua tukemaan on asetettu työryhmä, jonka jäsenet ovat pelastusosastolta ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta.

Aikataulu: 10/2017–12/2019. Lausuntokierros 1–2/2019. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2019. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020. Asetukset valmistellaan niin, että ne tulevat voimaan samaan aikaan lain kanssa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelu tehdään kiinteässä yhteistyössä ympäristöministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja alan toimialajärjestöjen kanssa. Viestinnässä ja muiden sidosryhmien kuulemisessa hyödynnetään eri toimijoiden yhteistyöryhmiä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä. Lakia sovelletaan tuotteiden valmistajiin ja markkinoille saattajiin sekä asennus-, huolto- ja tarkastustöitä tekeviin yrityksiin, joten vaikutusten arvioinnissa painopiste on yritysvaikutuksissa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1)

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435, ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta

(SM18:00/2017; SMDno-2017-962)

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 5-10 ja 15 §:n mukaisten säännösten antaminen valtioneuvoston asetuksella ja pelastuslain (379/2011) 12 §:n mukaisten säännösten antaminen sisäministeriön asetuksella. Asetuksilla annetaan tarkemmat säännökset paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelusta, asennuksesta, huollosta ja tarkastuksesta ja kunnossapidosta ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä vanhojen säädösten soveltamisesta saadut kokemukset. Hankkeessa tarkistetaan toiminnanharjoittajia koskevat ilmoitusmenettelyt ja pätevyysvaatimukset. Valmistelussa otetaan huomioon ympäristöministeriössä valmisteilla olevat muutokset rakennusten paloturvallisuusmääräyksiin.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lausuntokierros 1-2/2019. Esittelyajankohta lain hyväksymisen jälkeen syyskuu 2019. Asetusten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen. Hankkeen etenemisestä viestitään ministeriön internet-sivuilla sekä eri toimijoiden järjestämissä seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvityksessä vuodelta 2011 on arvioitu säädösten muutostarpeita ja kartoitettu vaihtoehtoja. Vaikutusten arviointi tehdään osana asetuksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihake 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Hengenpelastusmitalista annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttaminen

Tavoite: Valmistellaan hengenpelastusmitalista annettuun tasavallan presidentin asetukseen (146/2011) tarvittavat muutokset, jotka seuraavat valtion aluehallintouudistuksesta. Muutostarpeet liittyvät asetuksessa säädettyihin aluehallintovirastojen tehtäviin, kuten hengenpelastusmitalin luovuttamiseen, hengenpelastusmitalilautakunnan sihteerintehävien ja toimistotöiden hoitamiseen ja ehdotuksen tekemiseen hengenpelastusmitalin antamisesta.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lausuntokierros syksy 2019. Esittelyajankohta kevät 2020. Asetusmuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti valtion aluehallintouudistuksen kanssa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suoritetaan hankkeen yhteydessä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista annettavan sisäministeriön asetuksen valmistelu

(SM021:00/2018)

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista (707/2017), joka on voimassa vuoden 2018 loppuun. Hankkeen tavoitteena on valmistella uusi sisäministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista. Samalla tarkastetaan asetuksen mahdolliset päivittämistarpeet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.10.2018–31.12.2018. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan Hätäkeskuslaitosta ja valtiovarainministeriötä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, puh. 0295 488 696, ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi

(SM013:00/2016)

Tavoite: Selvitetään ja toteutetaan rajavartiolainsäädännön muutokset, jotka ovat tarpeen hybridiuhkiin varautumiseksi. Tavoitteena on, että normaaliolojen toimivaltuuksilla pystytään toimimaan myös sellaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa, joissa valmiuslaki ei vielä tule sovellettavaksi.

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto ja ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, puolustusministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Tulli, Pääesikunta ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurssit: yksi vastuuvälittäjä ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Aikataulu: Hanke on asetettu 28.4.2016. Lausuntokierros 7.6.–18.8.2017, ruotsinkielinen 11.7.–15.9.2017. Hallituksen esitys (HE 201/2017 vp) on annettu eduskunnalle 25.1.2018. Lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustusministeriö ja Pääesikunta, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus on ollut laajalla lausuntokierroksella. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen media-tiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Olennaisimmat vaikutukset kohdistuvat viranomaistoimintaan ja osin yritystoimintaan (liikenteenharjoittajien velvollisuudet sisärajaliikenteessä). Viranomaisten osalta ei ole erityisiä taloudellisia vaikutuksia.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitus vahvistaa kokonaisturvallisuusajattelua erityisesti uusien ja laaja-alaisten uhkien kuten hybridivaikuttamisen, kyberhyökkäysten ja terrorismin torjunnassa. Hallitusohjelman luku 11 ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, maahanmuutto-osasto.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, puh. 0295 421 608.

Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen
(SM057:00/2016)

Tavoite: Toteutetaan uudistuneen EU:n tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin sekä arvioidaan lain muut muutostarpeet. Lisäksi tarkistetaan meripelastuslain henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset.

Organisointi: Rajavartio-osaston sisäinen työryhmä.

Aikataulu: Hanke on asetettu 28.10.2016. Lausuntokierros 3.7.–17.8.2018. Hallituksen esitys (HE 241/2018 vp) on annettu eduskunnalle 22.11.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustus-hallinto ja oikeusministeriö. Hanke sovitetaan yhteen mainittujen sidosryhmien vastaavan säädösvalmistelun kanssa. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Olennaisimmat vaikutukset kohdistuvat viran-omaistoimintaan.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, maa-hanmuutto-osasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö.

Sisäministeriössä on käynnissä lisäksi kaksi muuta EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus ja ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä henkilötietojen käsittelyä.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, puh. 0295 421 608.

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM015:00/2015)

Tavoite: Laki siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004) tuli voimaan 1.1.2005. Sen jälkeen kriisien ja konfliktien toimintaympäristössä, kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja siihen osallistuvissa kansainvälisissä järjestöissä on tapahtunut merkittävää kehitystä muun muassa Lissabonin sopimuksen, Euroopan unionin ulkosuhdehallinnon sekä ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden strategisen ja konseptuaalisen kehityksen vaikutuksesta. Hankkeen tavoitteena on selvittää tämän kehityksen vaikutukset lakiin ja muut lain soveltamisessa ilmenneet muutostarpeet sekä tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. Samalla tulee tarkistaa muu siviilikriisinhallintaa koskeva lainsäädäntö.

Organisointi: Hanketta varten perustettiin työryhmä. Työryhmän puheenjohtajana toimi kansainvälisten asioiden yksikön päällikkö ja varapuheenjohtajana ulkoministeriön nimeämä virkamies. Työryhmässä olivat jäsenet kansainvälisten asioiden yksiköstä, pelastus-osastolta, rajavartio-osastolta, poliisiosastolta, puolustusministeriöstä, ja ulkoministeriöstä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö osallistui työryhmän työhön kesään 2017 saakka. Työryhmän sihteerinä toimivat kansainvälisten asioiden yksikön ja ulkoministeriön virkamiehet. Työryhmä sai mietintönsä valmiiksi 30.4.2018.

Osana työryhmän työtä sisäministeriö asetti 14.2.2017 selvitysryhmän tarkastelemaan Kriisinhallintakeskuksen asemaa ja tehtäviä. Selvitysryhmä antoi selvityksensä sisäministerille ja työryhmälle 31.5.2017. Työryhmä otti mietinnössään huomioon selvitysryhmän työn tulokset.

Aikataulu: Lausuntokierros toteutettiin 30.4.2018–8.6.2018. Hallituksen esitys (HE 164/2018 vp) on annettu eduskunnalle 4.10.2018. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen työskentely on osallistavaa ja kattavaa. Hankkeessa on järjestetty laaja kuuleminen sekä lausuntokierros, jossa otettiin huomioon siviilikriisihallinnan kannalta keskeiset toimijat ja henkilöstöjärjestöt.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia on arvioitu hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hanke liittyy poliisi-osaston, rajavartiolaitoksen ja pelastusosaston toimialaan. Hanke liittyy myös mm. ulkoministeriön, puolustusministeriön, oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO

Liputuksesta Suomen lipulla annetun asetuksen muuttaminen

Tavoite: Valtion virastojen ja laitosten liputusta säätelevän liputuksesta Suomen lipulla annetun asetuksen 2 §:ssä on lueteltu viralliset liputuspäivät, jolloin valtion virastojen ja laitosten tulee liputtaa.

Valmistellaan valtioneuvoston asetusluonnos isänpäivän liputuspäivän virallistamisesta lisäämällä isänpäivä asetuksen 2 §:ssä lueteltuihin virallisiin liputuspäiviin.

Aikataulu: Esittelyajankohta kevät 2019.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosastolla.

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Hanna Helinko, puh. 0295 488 230, erityisasiantuntija Hanne Huvila, puh. 0295 488 313, ja asiantuntija Krista Sirén, puh. 0295 488 287.

1.2 EU-säädöshankkeet

POLIISIOSASTO

Direktiivi lentomatkestajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan

EU-säädös

Säädöksen tavoite ja sisältö on lentoyhtiöiden keräämien matkestajarekisteritietojen saattaminen myös lainvalvontaviranomaisten käyttöön terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Direktiivi hyväksyttiin huhtikuussa 2016 (EUVL, L 119/2016), määräaika kansalliselle täytäntöönpanolle toukokuu 2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Lentoliikenteen harjoittajille asetettavasta velvollisuudesta käsitellä PNR-tietoja on säädettävä lailla, samoin henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettava. Karkea arvio järjestelmän rakentamisen kustannuksista viranomaisille on 1,8-3 miljoonaa euroa (huhtikuulta 2012). Lisäksi analyysitoiminnan resursseja on jonkin verran vahvistettava. Lentoliikenteen harjoittajille karkea arvio kustannuksista on 0,10- 0,20 euroa/lippu.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, lisäksi oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriön toimiala.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Tavoitteena on toteuttaa direktiivin kansallinen täytäntöönpanolainsäädäntö.

Aikataulu: Hallituksen esitys (HE 55/2018 vp) annettiin eduskunnalle viikolla 16, Eduskuntakäsittely syysistuntokaudella 2018.

Organisointi: Kokonaisuudistushankkeen työryhmä, jossa edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Kansallisten vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi tapahtuu suurelta osin neuvotteluvaiheessa ennen kansallista täytäntöönpanoa. Tavanomaiset kuulemiset hallituksen esitysluonnoksesta.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteen esittämistä tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta

EU-säädös

Direktiivi (EU) 2016/680 on annettu 27.4.2016. Täytäntöönpanon määräaika toukokuu 2018.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Oikeusministeriö asetti 12.1.2017 työryhmän, jonka pääasiallisena tehtävänä oli valmistella ehdotus tarpeelliseksi yleiseksi lainsäädännöksi rikosasioiden tietosuojadirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Työryhmän tuli myös selvittää, voidaanko yleistä lainsäädäntöä soveltaa sellaisenaan toimintaan, joka jää tietosuojadirektiivin ja tietosuojasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, mutta jonka sääntely on perusteltua sovittaa yhteen turvallisuusviranomaisia koskevan muun sääntelyn kanssa.

Organisointi: Työryhmässä olivat edustettuina oikeusministeriö, sisäministeriö, puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, tietosuojavaltuutettu, Oikeusrekisterikeskus, Valtakunnansyyttäjänvirasto. Työryhmän toimikausi oli 16.1.–29.9.2017. Esitys jatkovalmisteltiin lausuntomenettelyn jälkeen oikeusministeriössä virkatyönä. Täytäntöönpanoon liittyy kansallinen säädöshanke, jonka tarkoituksena on valmistella laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus (SM064:00/2015), ks. edellä luku 1.1. Poliisin henkilötietolain kokonaisuudistuksella on tarkoitus täydentää tarvittavin osin direktiivin täytäntöönpanolakia.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 5.4.2018 (HE 31/2018 vp). Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 6.5.2018 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Direktiivi (EU) 2016/680 koskee poliisiosaston lisäksi erityisesti rajavartio-osastoa.

Sisäministeriössä on käynnissä kolme EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus, ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, puh. 0295 488 379.

Direktiivi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta

EU- säädös

Tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinat toimivat ampuma-aseiden osalta ja samalla taata korkea turvallisuuden taso EU:n kansalaisille.

Direktiivi on annettu 17.5.2017 (EU) 2017/853.

Kansallinen täytäntöönpano

(SM011:00/2017)

Kansallista täytäntöönpanoa varten on asetettu työryhmä toukokuussa 2017.

Tavoite: Laatia hallituksen esityksen muotoon ampuma-asedirektiivin muuttamisesta johtuvat tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön, lähinnä ampuma-aselakiin ja tarvittaessa myös lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. Ensisijaisesti esitykseen sisällytetään muutokset, joiden osalta täytäntöönpanoaika on 15 kuukautta. Mahdollisuuksien mukaan tehdään myös muut ampuma-asedirektiivin edellyttämät muutokset.

Organisointi: Sisäministeriön asettama työryhmä. Hankkeessa osallistetaan keskeiset sidosryhmät (puolustusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Poliisihallitus sekä kansalaisyhteiskunta). Hankkeessa pyydetään lausunnot keskeisiltä intressitahoilta. Lisäksi järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia asiantuntijoille ja sidosryhmille hankkeen kuluessa ja kuullaan tarvittaessa eri asiantuntijoita.

Hankkeessa tulee arvioida erityisesti sen taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset.

Hankkeesta tiedotetaan ja sitä koskevaa tietoa pidetään saatavilla valmistelun eri vaiheissa.

Aikataulu: Direktiivin täytäntöönpanon määräaika on 14.9.2018, osin 14.12.2019. Hankkeen toimikausi on 3.5.2017–30.6.2018. Asedirektiivin kansallisten säädösten tulisi olla voimassa 9/2018. Hallituksen esitys (HE 179/2018 vp) on annettu eduskunnalle 11.10.2018.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Elina Rantakokko, puh. 0295 488 611, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

SIS-asetukset

1. Asetusehdotus Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja oikeudellisessa yhteistyössä rikosasioissa, asetuksen 515/2014 muuttamisesta sekä asetuksen 1986/2006, neuvoston päätöksen 2007/533/YOS ja komission päätöksen 2010/261/EU kumoamisesta
2. Asetusehdotus Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä rajatarkastuksissa, asetuksen 515/2014 muuttamisesta ja asetuksen 1987/2006 kumoamisesta sekä
3. Asetusehdotus Schengenin tietojärjestelmän käytöstä EU:n alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotusten tavoitteena on entisestään parantaa SIS:ä palvelemaan terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa, parantaa rajaturvallisuutta ja muuttoliikkeen hallintaa, varmistaa tehokas tietojenvaihto jäsenvaltioiden välillä ja edistää unionin kansalaisten turvallisuutta. Ehdotuksia käsitellään neuvoston Schengen-kysymysten (Schengenin säännöstö) työryhmässä. Ehdotukset on annettu 21.12.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta.

Laissa henkilötietojenkäsittelystä poliisitoimessa (761/2003) on säädetty toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annetun neuvoston päätöksen (533/2007/YOS) edellyttämistä asioista. Kyseiset säännökset tulee tarkistaa ja kumota siltä osin, kun ne korvaantuvat SIS-poliisiyhteistyöasetuksella. SIS-järjestelmää koskevat kirjaukset tulee tarkistaa henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (579/2005). Suomella ei ole käytössä kansallista kopiota EU:n tietojärjestelmästä, minkä käyttöönottoa komissio ehdottaa pakolliseksi. Jos ehdotus on toteutettava kansallisin varoin, alustavan arvion mukaan kansallisen kopion rakentaminen, käyttöönotto ja ylläpito tulevat aiheuttamaan Suomelle yhteensä noin 4 miljoonan euron kertaluonteiset kustannukset vuosina 2018 – 2020 alla olevassa taulukossa esitetyn

mukaisesti. Vuodesta 2021 alkaen ylläpitomenot ovat pysyviä ja vuositasolla 0,5 milj. euroa.

Kansallisen kopion rakentaminen vaatinee toteuttamiseen lisähenkilöresursseja 4 htv:tä (ja 300.000 euron lisämäärärahaa per vuosi) vuosina 2018 - 2020. Yhteensä vaikutukset EU-budjettiin olisivat siten 101,1 miljoonaan euroa.

Alustavien arvioiden mukaan UMA-tietojärjestelmän muutostöistä aiheutuvat menot olisivat 500 000–1 000 000 euroa. Henkilöstötarvetta aiheuttaisi asetuksen mukaisten tiedustelujen käsittely ja Suomelle esitettävät palautuspyynnöt. Jos Maahanmuuttovirastolta edellytetään, että sillä on valmiudet käsitellä asetuksen mukaisia tiedusteluja ja palautuspyyntöjä päivystysluonteisesti jokaisena päivänä läpi vuorokauden, tarvittaisiin Maahanmuuttovirastolle näiden tehtävien hoitamiseksi arviolta seitsemän henkilötyövuoden lisäys. Seitsemän henkilötyövuoden lisäys Maahanmuuttovirastossa tarkoittaisi noin 490 000 euroa.

Asetusehdotukset vaikuttavat myös kansalliseen viisumitietojärjestelmäympäristöön liityntöineen, ja alustava kustannusarvio esityksen mukaisista vaadittavista viisumiympäristön muutoksista on noin 600 000 euroa.

Vaikutukset EU-budjettiin olisivat noin 101,1 miljoonaan euroa.

Asetusehdotusten käsittely on edennyt siten, että tämänhetkisen tekstin mukaan taloudelliset vaikutukset Suomelle olisivat huomattavasti edellä mainittua vähäisemmät.

Aikatauluarvio: Puheenjohtajan tavoitteena on saada trilogit Euroopan parlamentin kanssa päätökseen vielä kesän 2018 aikana.

Eduskunnan informointi: U 21/2017. PeVL 13/2017 vp, HaVL 9/2017 vp, UJ 30/2017 vp.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto ja maahanmuutto-osasto.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Hannele Taavila, puh. 029 548 8568, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Asetukset EU-tason tietojärjestelmien yhteentoimivuutta säätelevän kehyksen perustamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotusten tavoitteena on varmistaa EU-tason tietojärjestelmien loppukäyttäjien pääsy tietoihin, joita he tarvitsevat tehtäviensä hoitamisessa, mahdollistaa väärän henkilöllisyyden käyttämisen torjunta, helpottaa kolmannen maan kansalaisten henkilöllisyyden tarkistamista sekä nopeuttaa ja virtaviivaistaa lainvalvontaviranomaisten pääsyä muihin kuin ei-lainvalvontatarkoitusta varten perustettuihin järjestelmiin, jos pääsy on tarpeellinen vakavan rikollisuuden ja terrorismin ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja teoista syyttämiseksi. Ehdotuksilla parannetaan Schengenin ulkorajojen hallintaa sekä unionin sisäistä turvallisuutta. Ehdotukset (COM(2017) 793 lopullinen ja COM(2017) 794 lopullinen) annettiin 21.12.2017.

Aikataulu: Neuvoston yhteinen kanta ehdotuksiin on sovittu. Kun Euroopan parlamentin kanta saadaan (vielä lokakuussa 2018), aloitetaan trilogit.

Eduskunnan informointi: U 7/2018 vp, HaVL 6/2018 vp, PeVL 11/2018 vp.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta.

Komission ehdotusten kokonaisvaikutus EU:n budjettiin vuosille 2019–2027 olisi 424,7 miljoonaa euroa. Ehdotusten täytäntöönpanobudjetti on sisällytetty sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) raja-asetukseen. Nykyisen monivuotisen rahoituskehiksen aikana komission ehdotukset edellyttävät 32,1 miljoonan euron käyttämistä vuosina 2019–2020. Ehdotusten edellyttämästä rahoituksesta vuoden 2020 jälkeen päätetään seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevien neuvottelujen yhteydessä.

Kansallisesti kustannettavaksi tulisivat kansallisten järjestelmien ylläpitäminen ja toiminta sekä siihen liittyvä asiantuntijatyö samoin kuin kansallisten viestintäverkkojen suunnittelu, kehittäminen, täytäntöönpano, toiminta ja ylläpito. Lisäksi kansallisesti kustannettavaksi tulisivat nimettyjä toimivaltaisia viranomaisia koskevat kustannukset mukaan lukien kyseisten viranomaisten yhteydet yhteiseen tunnistustietorekisteriin. Edellä mainituista kustannuksista vastaisi se viranomainen, jonka järjestelmästä on kyse.

Julkisen talouden suunnitelman JTS:n yhteydessä sekä talousarvion ja lisätalousarvion valmistelun yhteydessä ratkaistaan uudistuksen eri momenteille mahdollisesti edellyttämien määrärahojen mitoitus ja ajoitus.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto ja maahanmuutto-osasto. Muista ministeriöistä liittyy oikeusministeriön ja ulkoministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Hannele Taavila, puh. 029 548 8568, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Asetus räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksen tavoitteena on korjata ne puutteet, mitä voimassa olevassa asetuksessa (EU) N:o 98/2013 räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä on tullut esille. Tavoitteena on tehostaa toimia, joilla estetään kotitekoisten räjähteiden laitton valmistaminen. Ehdotus (COM(2018) 209 lopullinen) annettiin 17.4.2018. Ehdotuksen käsittely on aloitettu neuvoston tekninen harmonisaatio (räjähteiden lähtöaineet) -työryhmän kokouksessa. Tavoitteena on, että ehdotus hyväksytään vuoden 2019 aikana.

Eduskunnan informointi: Valtioneuvosto lähetti 27.6.2018 eduskunnalle kirjelmän asetu-sehdotuksesta (U 42/2018 vp.).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset:

EU-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta.

Voimassa olevaan EU-asetukseen liittyen annettiin laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (653/2014). Kyseistä lakia tulee tarkistaa asetusehdotuksen voimaan tultua.

Ehdotuksella ei ole vaikutusta EU:n budjettiin.

Kansallisesti kustannuksia aiheuttavat ehdotukseen sisällytetty velvollisuus koulutuksen antamiseen lainvalvonta- ja turvallisuusviranomaisille sekä pelastustyöntekijöille. Lisäksi kustannuksia aiheutuu jäsenvaltioille asetettavasta velvollisuudesta toteuttaa vähintään kahdesti vuodessa tiedotustoimia, jotka on kohdennettu kunkin säänneltyjä räjähteiden lähtöaineita käyttävän alan erityispiirteiden mukaisesti. Kustannuksia tulee aiheuttamaan myös ehdotettu tarkastus- ja valvontatoiminta.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maa- ja metsätalousteriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö ja Tulli.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Hannele Taavila, puh. 029 548 8568, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta

Komissio antoi direktiiviehdotuksen 17.4.2018. Direktiiviehdotus säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta, koskee erityisesti nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten mahdollisuuksia päästä käsiksi taloudellisiin tietoihin ja pankkitilitietoihin vakavien rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi, tutkimiseksi tai syytteeseen panemiseksi. Lisäksi ehdotuksessa säädetään toimenpiteistä, jotka on tarkoitettu helpottamaan myös EU-tasolla rahanpesun selvityskeskusten sekä muiden viranomaisten välistä yhteistyötä.

Direktiiviehdotuksella on tarkoitus torjua vakavaa rikollisuutta. Tavoitteena ovat nopeamat ja tehokkaammat tavat päästä käsiksi ja vaihtaa tietoa pankkitileistä, taloudellisesta informaatiosta ja taloudellisista analyyseistä niin rahanpesun selvittelykeskusten välillä kuin rahanpesun selvittelykeskusten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välillä. Tällä hetkellä suurimmalla osalla toimivaltaisista viranomaisista ei ole suoraa pääsyä pankkitietoihin, mikä vaikeuttaa rikoshyödyn jäljittämistä ja rahanpesun selvittämistä. Direktiiviehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa pankkitilitietojen luovutus nykyistä useammalle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Direktiiviehdotus antaisi toimivaltaisille viranomaisille suoran pääsyn keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tiedonhakujärjestelmiin. Pääsy olisi myönnettävä kaikkien vakavien rikosten tutkintaa varten. Henkilötietojen suojaan puututtaisiin mahdollisimman vähän, koska pääsyoikeudet olisivat rajalliset ja ne annettaisiin ainoastaan kussakin tapauksessa tarvittaville viranomaisille.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin säännökset tulee implementoida kansalliseen lainsäädäntöön. Direktiiviehdotus aiheuttaa nyky muodossaan muutostarpeita ainakin voimassaolevaan rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin.

Komission arvion mukaan ehdotus vähentäisi pankeille ja viranomaisille tietopyynnöistä ja niihin vastaamisesta aiheutuvia kustannuksia. Tietojärjestelmien ylläpitämiseen liittyvät kustannukset voivat nousta.

Rahanpesun selvittelykeskusten tiedonluovutuksesta aiheutuviin kustannuksiin kiinnitetään huomiota koskevissa neuvotteluissa. Esityksen tarkoitus on tiedonvaihdon tehostaminen ja lisääminen, ja lisäys kohdistuu Suomessa valtaosin rahanpesun selvittelykeskusten työhön. Taloudellisten vaikutusten suuruus tarkentuu muun muassa jatkoneuvottelujen myötä.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Elina Rantakokko, puh. 0295 488 611.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)467 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälistä suojelua koskevasta yhteisestä menettelystä unionissa.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii varmistamaan nopean ja samalla korkealaatuisen menettelyn kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelemiseksi. Ehdotus pohjautuu nykyiseen menettelydirektiiviin, joka ehdotetaan muutettavaksi asetukseksi, jotta menettelyt olisivat jäsenvaltioissa jatkossa nykyistä yhdenmukaisempia. Ehdotuksen mukaan hakijalle annettaisiin nykyistä paremmin tietoja hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä turvapaikkamenettelystä. Tämän perusteella hakijalle voi aiheutua nykyistä vakavampia kielteisiä seuraamuksia, kuten hakemuksen hylkääminen, jos hakija laiminlyö yhteistyövelvoitteen eikä edistä asiansa selvittämistä. Menettelyn väärinkäytön torjuntaan annetaan nykyistä tehokkaampia keinoja. Ehdotukseen sisältyy entistä lyhyempiä ja uusia määräaikoja hakemusten käsittelylle. Tärkeä väline menettelyn tehostamisessa on turvallisten maiden käsitteiden nykyistä yhdenmukaisempi käyttö. Palautuksen ollessa mahdollinen ensimmäiseen turvapaikkamaahan tai turvalliseen kolmanteen maahan, hakemus voidaan jättää sisällöltään tutkimatta. Turvallisen alkuperämaan ollessa kyseessä hakemus voidaan käsitellä nopeutetussa menettelyssä. Tavoitteena on EU-tason luetteloita turvallisista maista. Turvalliset kolmannet maat ehdotetaan jatkossa määritettäväksi ja listattavaksi unionin tasolla, lisäksi asetusehdotuksen liitteenä on ehdotus turvallisista alkuperämaista.

Neuvotteluissa edistyttiin Bulgarian kaudella ja ne ovat loppusuoralla, mutta niitä ei kuitenkaan onnistuttu päättämään neuvostossa kolmikantaneuvotteluiden aloittamiseksi Bulgarian toimesta vaan neuvoston kannan valmistelua jatketaan Itävallan kaudella. Menettelyasetusta käsiteltiin Itävallan kaudella ensimmäisen kerran Coreperissä 19.7.2018 Itävallan uuden ehdotuksen pohjalta.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016 ja U-jatkokirje 13.4.2018.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisi- ja rajavartiolaito-osasto sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)466 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (jäljempänä määritelmäasetus) sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii entisestään yhdenmukaistamaan yhteisiä edellytyksiä, joilla tunnustetaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt, sekä yhtenäistämään turvapaikkapäätöksentekoa eri puolilla EU:ta. Jäsenvaltioiden viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon suojelua myönnettäessä ja pakolais- tai toissijaisen suojeluaseman lakkaamisarvioinnissa yhteinen analyysi ja ohjeistus. Kansainvälistä suojelua annetaan vain niin kauan kun vainoon tai vakavaan haittaan perustuvat syyt ovat olemassa. Kansainvälistä suojelua saavien edelleen liikkumista unionin alueella pyritään estämään. Kansainvälistä suojelua saavien oikeuksia harmonisoidaan edelleen ja perheenjäsenyyden ulottuvuutta laajennetaan. Kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen kannustimia vahvistetaan. Komissio ehdottaa, että ehdotuksen pohjana oleva nykyinen määritelmädirektiivi muutetaan asetuksen muotoon. Ehdotuksen käsittely on trilogivaiheessa ja sen käsittely jatkuu Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016. U-jatkokirjeet on annettu 21.4.2017 ja 13.9.2017.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislakia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoitivastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Muutamien muiden ministeriöiden hallinnonala (STM, TEM, OM, OKM).

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO) nimettäisiin uudelleen Euroopan unionin turvapaikkavirastoksi. Sen toimivaltaa lisättäisiin niin, että sillä olisi täydet edellytykset tarjota jäsenmaille tarvittavaa operatiivista ja teknistä apua, lisätä käytännön yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenmaiden kesken, tukea turvapaikkahakemusten kestävää ja reilua jakamista, seurata ja arvioida turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja jäsenmaiden vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmien kapasiteettia sekä mahdollistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten yhtenäinen arviointi unionissa.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta (COM(2016) 271 final). Ehdotuksen käsittely on trilogivaiheissa ja sen käsittely jatkuu Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016. U-jatkokirjeet on annettu 8.12.2016 ja 15.5.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus ei aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Siitä ei seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus vastuunmäärittämisesetuksen uudelleenlaadinnasta

Komission ehdotus [8715/16, KOM(2016)270 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen uudelleenlaadinnasta (jäljempänä vastuunmäärittämisesetus).

EU-säädöksen valmistelu

Komissio esittää merkittäviä muutoksia voimassa olevaan vastuunmäärittämisesetukseen. Pyrkimyksenä on taata hakijavirtojen hallinnointi, helpottaa vastuuvaltion määrittämistä ja estää väärinkäytöksiä sekä hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Komissio ehdottaa, että Dublin-järjestelmän peruseriaatteet pysyisivät entisinä: turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa, ja vastuuvaltio on yleensä se jäsenvaltio, johon hakija ensiksi saapuu. Peruseriaatetta vahvistettaisiin säätämällä nykyistä selkeämmin hakijan velvollisuuksista. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi nykyistä merkittävämpiin seuraamuksiin. Näin pyritään vähentämään Dublin-menettelyn väärinkäyttöä ja hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Uutena komissio ehdottaa, että vastuunjako jäsenvaltioiden välillä tasattaisiin automaattisella jakomekanismilla.

Neuvotteluissa edistytettiin Bulgarian kaudella, mutta muun muassa solidaarisuutta ja vastuunkatoa koskeva kysymys Dublin-asetuksessa on edelleen ratkaisematta. Neuvotteluita ei kuitenkaan onnistuttu päättämään neuvostossa kolmikantaneuvotteluiden aloittamiseksi Bulgarian toimesta, vaan neuvoston kannan valmistelua jatketaan Itävallan kaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016. U-jatkokirjelmä on annettu 28.3.2018.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn ja hakijoiden jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnon alat, eniten oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtioneuvoston kanslia ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta

Komission ehdotus (KOM (2016) 468 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamista koskevien puitteiden luomiseksi (asetus uudelleensijoittamisesta).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii parantamaan suojelun tarpeessa olevien ihmisten laillista ja turvallista pääsyä jäsenvaltioiden alueelle ja vähentämään laajamittaista laitonta maahanpääsyä. Ehdotuksella pyritään myös yhtenäistämään jäsenvaltioiden uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn käytännöt luomalla toiminnalle yhteiset säännöt. Ehdotus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan hyväksyä ja panna täytäntöön kansallisia uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn järjestelyjä, sikäli kuin ne eivät vaaranna ehdotetun asetuksen mukaisten unionin tavoitteiden saavuttamista. Ehdotuksessa määritellään uudelleensijoitettavien henkilöiden valinta- ja poissulkemiskriteerit. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioita tuetaan taloudellisesti kutakin uudelleensijoitettavaa ja humanitaarisen maahanpääsyn kautta otettavaa henkilöä kohden silloin kun sijoittaminen tapahtuu ehdotetun asetuksen mukaisesti. Ehdotuksen käsittely on trilogivaiheissa ja sen käsittely jatkuu Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016 ja U-jatkokirjelmä annettiin 2.6.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksen lainsäädännöllisiin vaikutuksiin otetaan kantaa, kun sen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisen valmistelun edetessä lisää tietoa. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto, ulkoasianministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Mirka Eirola, puh. 0295 488 383.

Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komissio ehdottaa nykyisen Eurodac-asetuksen soveltamisalan laajentamista niin, että jäsenvaltiot voisivat tallentaa ja hakea Eurodac-rekisteristä myös sellaisten kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tietoja, jotka eivät ole hakenneet kansainvälistä suojelua ja jotka oleskelevat EU:n alueella laittomasti. Biometristä tunnistejärjestelmää laajennetaan niin, että jäsenmaille tulee velvollisuus sormenjälkien ottamiseen kaikista sormista ja kasvokuvien ottamiseen yli 6-vuotiailta turvapaikanhakijoilta, kolmannen maan kansalaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä. Pyrkimyksenä on parantaa maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa unionin alueella laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset tai turvapaikanhakijat ilman, että tietoja tarvitsee pyytää toiselta jäsenvaltiolta erikseen. Järjestelmän tietoja voidaan käyttää myös terrorismirikosten sekä muiden rikoksien ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Biometristen tunnistetietojen tallentamisen alaikärajan laskeminen auttaa lasten tunnistamista sellaisissa tilanteissa, joissa he joutuvat erilleen vanhemmistaan. Käsittelyn yhteydessä ehdotukseen on tehty useita muutosehdotuksia koskien muun muassa lainvalvontaviranomaisten rekisteriin pääsyn yksinkertaistamista ja uudelleensijoitettavien henkilöiden Eurodaciin rekisteröintiä.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi. Ehdotuksen käsittely on trilogivaiheissa ja sen käsittely jatkuu Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016, U-jatkokirjelmät on annettu 2.12.2016 ja 1.3.2017. Uusi U-jatkokirjelmä annettiin huhtikuussa 2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella on joitain taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista

Komission ehdotus (KOM (2016) 465 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (vastaanottodirektiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksella pyritään vähentämään edelleen liikkumista hakijalle asetetulla velvollisuudella oleskella tietyllä alueella ja velvollisuuden rikkomisesta seuraavilla muutoksilla vastaanottopalveluihin. Luvattoman edelleen liikkumisen tai pakenemisen estämiseksi ehdotukseen sisältyy myös uusi säilöönottoperuste.

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajajärjestelmää koskevia säännöksiä on tarkoitus yhdenmukaistaa ja ehdotuksessa säädetään määräajasta edustajan määräämiselle.

Hakijoiden kotoutumismahdollisuuksia ja taloudellista omatoimisuutta on tarkoitus yhtenäistää asettamalla yhteiset aikarajat työnteko-oikeuden alkamiselle ja vahvistamalla hakijoiden oikeus yhdenvertaiseen kohteluun suhteessa jäsenvaltion kansalaisiin työelämässä. Ehdotuksen käsittely on trilogivaiheessa ja jatkuu Itävallan puheenjohtajuuskaudella.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016. U-jatkokirje annettiin 30.6.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti lakia kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä eräiden muiden ministeriöiden hallinnonala, erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Berit Kiuru, puh. 050 399 7868.

Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosajadirektiivi)

EU-säädöksen valmistelu

Direktiiviehdotus on osa kolmansien maiden kansalaisten maahantulosäännösten harmonisointia. Komissio on päättänyt antamaan ehdotuksensa täysin uudeksi direktiiviksi eli samassa yhteydessä on tarkoitus kumota vanha vuonna 2009 annettu erityisosajadirektiivi (2009/50/EY).

Komission ehdotuksen tavoite on uudistaa EU:n sinistä korttia korvaten nykyiset kansalliset oleskelulupajärjestelmät EU:n laajuisella järjestelmällä. Komission tavoitteena on joustavoittaa sekä yksinkertaistaa maahanpääsymenettelyjä sekä parantaa sinisen kortin haltijan oikeuksia.

Komission ehdotus annettiin 7.6.2016. Ehdotusta käsiteltiin kotouttamis-, maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmässä kolmen puheenjohtajamaan (Alankomaat, Slovakia sekä Malta) johdolla. Työryhmäkäsittely saatiin päätökseen maaliskuussa 2017 ja direktiivin käsittely siirtyi OSA-neuvoksiin. Neuvoston mandaatti kolmikantaneuvotteluiden aloittamiseksi hyväksyttiin Coreperissa heinäkuussa 2017.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu eduskunnalle 1.9.2016. U-jatkokirje annettiin 24.4.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloille.

Suomen tavoite neuvotteluissa on varmistaa mahdollisuus myöntää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääville erityisasiantuntijoille sekä niille jotka eivät täytä sinisen kortin myöntämisedellytysten mukaisia kriteerejä oleskelulupa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Näin voidaan varmistaa yritysten mahdollisuus rekrytoida erityisasiantuntijoita joustavasti myös jatkossa.

Organisointi, resurssit: Valmistelu- ja koordinoitavastuu on maahanmuutto-osastolla, mutta sisältökysymykset liittyvät vahvasti myös työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoihin.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Elina Johansson, puh. 0295 488 615.

Komission ehdotus maahanmuuttoalan eurooppalaisen yhteyshenkilöverkoston perustamisesta (uudelleenlaadittu)

EU-säädöksen valmistelu

Asetusehdotus on osa muuttoliikkeen parempaa hallintaa tavoittelevaa lainsäädäntöä. Komission tavoitteena on parantaa nykyisten maahanmuuttoalan yhteyshenkilöiden koordinaointia ja tehostaa raportointia sekä tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden ja virastojen välillä.

Asetusehdotuksella selvennettäisiin maahanmuuttoalan yhteyshenkilön, ILO:n, määritelmää. Yhteyshenkilöiden olisi ehdotuksen mukaan luotava ja ylläpidettävä suoria kontakteja vastaanottajavaltion toimivaltaisiin viranomaisiin sekä kerättävä tietoa ja raportoitava muun muassa muuttoliikettä, ihmisalakuljetusta ja ihmiskauppaa, väärää ja väärennettyjä asiakirjoja, oikeudesta saada kansainvälistä suojelua kolmannessa maassa sekä takaisinottoa koskevista seikoista. Ehdotuksella myös selkeytettäisiin koordinointiin liittyviä prosesseja ja luotaisiin johtokunta muun muassa hyväksymään kaksivuotisen työohjelman ja tarkastelemaan työohjelmassa vahvistettujen toimien toteutusta.

Komission ehdotus annettiin 18.5.2018. Ehdotusta käsiteltiin ensimmäisen kerran kotouttamis-, maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmässä 6.6.2018. Puheenjohtajamaa Itävallan tavoitteena on saada neuvoston kanta lokakuuhun mennessä, jotta trilogit voidaan saattaa päätökseen vielä vuoden 2018 kuluessa.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu eduskunnalle 27.6.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetuksen vaikutukset painottuvat sisäministeriön ja osittain ulkoministeriön hallinnonalalle.

Suomen tavoite neuvotteluissa on varmistaa, että yhteyshenkilöiden työ on koordinoitua ja raportointi laadukasta tukien sekä operatiivista toimintaa että strategista päätöksentekoa. Henkilötietojen käsittelyyn on myös kiinnitettävä huomiota ja varmistettava, että yhteyshenkilöt voivat käsitellä henkilötietoja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Organisointi, resurssit: Valmistelu- ja koordinoitivastuu on maahanmuutto-osastolla, mutta sisältökysymykset liittyvät vahvasti myös poliisi- ja rajavartio-osaston tehtäviin.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Poliisiosasto, rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Mikko Hakkarainen, puh. 0295 488 465.

PELASTUSOSASTO

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen unionin pelastuspalvelumekanismista (1313/2013/EU) uudistamisesta

Tavoite: Unionin pelastuspalvelumekanismiin toiminnan tehostaminen.

Organisointi: U-kirjelmä eduskunnalle sisäministeriön pelastusosaston virkavalmisteluna. Euroopan parlamentissa vastuuvaiokunta on ENVI (ympäristö, kansanterveys ja elintarvikkeiden turvallisuus).

Aikataulu: Komission ehdotus on annettu 23.11.2017. Käsittely neuvoston pelastuspalveluyöryhmässä on alkanut joulukuussa 2017. Eduskunnalle on annettu U-kirjelmä helmikuussa 2018 (U 3/2018 vp).

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelussa kuullaan asianmukaisia tahoja.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: U-kirjelmässä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja valtioneuvoston kanslia.

Yhteyshenkilö: Kansainvälisten asioiden johtaja Veera Parko, puh. 0295 488 442 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

RAJAVARTIO-OSASTO

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Eurooppalaisen rajanylitystietojärjestelmän (EES) luominen, asetus

EU-säädös

Rajanylitystietojärjestelmää (Entry/Exit, EES) koskeva asetus (EU) 2017/2226 tuli voimaan 29.12.2017. Tällä hetkellä käynnissä on asetuksen tekniseen toteutukseen tarvittavien toimeenpanosäädösten laatiminen. Järjestelmän käyttöönoton arvioidaan tapahtuvan vuonna 2020. EES-järjestelmään rekisteröidään lyhytaikaista oleskelua varten Schengen-alueelle saapuvat kolmansien maiden kansalaiset. Järjestelmä sisältää sekä rajanylitystietoja että henkilötietoja ml. biometriset tiedot (sormenjäljet ja kasvokuva).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetuksen aiheuttamat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet arvioidaan vähäisiksi, mutta tarkempi muutostarvekartoitus on käynnissä ja muutokset toteutetaan vuosina 2019–2020. Ehdotuksella on vaikutuksia valtion talousarvioon ja järjestelmän valvonta aiheuttaa lisäresurssien tarvetta muun muassa tietosuojavaltuutetun toimistolle.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Organisointi: Lainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla. Samassa hankkeessa on tarkoituksenmukaista valmistella mahdolliset lainsäädäntömuutokset myös Schengenin rajasäännösten (SBC) muutokseen liittyen. Lisäksi hankkeessa tulee tarkastella Euroopan parlamentin ja neuvoston viisumitietojärjestelmästä (VIS) antaman asetuksen (EY) N:o 767/2008 ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevaan jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon (VIS-asetus) mahdollisesti liittyvien asetusmuutosten vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä oman hallinnonalan sidosryhmien, kuten poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa sekä ulkoministeriön ja oikeusministeriön kanssa.

Aikataulu:

Alustava suunnitelma:

- Hankkeen asettamiskausi: toukokuu 2019
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syksy 2019
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2019
- HE:n antamisajankohta: kevät 2020
- Lainsäädännön voimaantulo: 2020 samanaikaisesti EES-järjestelmän käyttöönoton kanssa

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto. Hankkeeseen osallistuvat myös ulkoministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, puh. 0295 421 608.

b) Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)

EU-säädös

Asetus (EU) 2017/2225 sisältää EES- asetuksen edellyttämät muutokset Schengenin rajasäännöstiin ja se tuli voimaan 29.12.2017. Asetusta sovelletaan EES:n käyttöönottopäivästä alkaen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Lainsäädännön muutostarpeet arvioidaan hyvin vähäisiksi. Kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Samassa hankkeessa EES-asetuksen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, puh. 0295 421 608.

ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) -matkustajatietojärjestelmäasetus

EU-säädös

Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) perustamista koskeva asetus (EU) 2018/1240 tulee voimaan 9.10.2018. Järjestelmän käyttö aloitetaan komission myöhemmin päättämänä ajankohtana. Asetus sisältää muutoksia myös EU-tietojärjestelmien hallinnointia koskevaan eu-LISA-asetukseen (EU) N:o 1077/2011, ulkorajojen valvontaa ja yhteistä viisumipolitiikkaa varten perustettua rahoitusvälinettä koskevaan asetukseen (EU) N:o 515/2014, Schengenin rajasäännöstiin (EU) N:o 2016/399, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annettuun asetukseen (EU) 2017/2226. Samassa yhteydessä on annettu

asetus (EU) 2018/1241 Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) perustamisasetuksen (EU) N:o 2016/794 muuttamisesta Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän perustamiseksi.

ETIAS-järjestelmä on viisumivapaiden kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettu ennakkorekisteröitymisjärjestelmä. Järjestelmän tavoitteena on parantaa viisumivapaiden kolmansien maiden kansalaisten tarkastuksia mahdollistamalla turvallisuusuhkiin, laittomaan maahanmuuttoon ja kansanterveydellisiin uhkiin liittyvän tiedon kerääminen ennakolta. Järjestelmän avulla pyritään myös tehostamaan rajatarkastuksia, terrorismin torjuntaa ja etsintäkuulutettujen paljastamista. ETIAS sisältää keskustietojärjestelmän, kansalliset liittymisrajapinnat, ja niiden väliset suojatut yhteydet. ETIAS-keskusyksikkö on suunniteltu perustettavan Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) yhteyteen. Jokaiseen EU-jäsenmaahan perustetaan kansalliset ETIAS-yksiköt. Viisumivapailla kolmansien maiden kansalaisilla olisi mahdollisuus täyttää ETIAS-hakemus internet-sivuston tai mobiilisovelluksen kautta. Hakemuksen voisi tarvittaessa tehdä myös hakijan erikseen valtuuttama kolmas osapuoli.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Kansallisessa lainsäädännössä voi olla tarpeen antaa täydentäviä säännöksiä toimivaltaisista viranomaisista ja kansallisesta yhteyspisteestä. Asetukset voivat aiheuttaa muutostarpeita henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin (579/2005), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annettuun lakiin (761/2003) ja henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin (639/2015). Oikaisuvaatimuksen ottaminen käyttöön kielteisen matkustuslupapäätöksen muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena sekä valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallinto-oikeuden päätöksestä matkustuslupa-asiassa edellyttävät rajavartiolaitain (578/2005) muuttamista. Ehdotettu asetus edellyttäne muutoksia rikosrekisterilakiin (770/1993) sekä lakiin rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä (214/2012).

Asetuksella on vaikutuksia valtion talousarvioon. EU:n budjetista katetaan keskusjärjestelmän ja kansallisten liittymisrajapintojen rakentamiseen liittyvät kustannukset vuosina 2018–2020. Keskusjärjestelmän käytön edellyttämät järjestelmä- ja ohjelmistomuutokset kansallisiin järjestelmiin aiheuttanevat Rajavartiolaitokselle kertaluontoiset noin 1,0 M€ kustannukset. Kustannukset ajoittuvat järjestelmän kehitysvaiheeseen vuosille 2018–2020. Rajavartiolaitoksen osalta lisätarve kansallisten ETIAS-palvelujen (kansallinen yksikkö) takaamiseksi on arviolta noin 20 henkilötyövuotta. Henkilöstölisäyksen pysyvä kustannusvaikutus on noin 1,4 M€ vuodessa. Kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä.

ETIAS-järjestelmän valvonta aiheuttaa lisäresurssien tarvetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Ulkoministeriön osalta kustannus- ja henkilöstövaikutukset riippuvat pääasiassa ETIAS-järjestelmän rajapintaratkaisusta. Muiden viranomaisten osalta välittömät kustannus- ja henkilöstövaikutukset voidaan arvioida tässä vaiheessa vähäisiksi.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Organisointi: Lainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla ja poliisiosastolla.

Aikataulu:

Alustava suunnitelma:

- Hankkeen asettamiskuukausi: toukokuu 2019
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syksy 2019
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2019
- HE:n antamisajankohta: kevät 2020
- Lainsäädännön voimaantulo: samanaikaisesti ETIAS-järjestelmän käyttöönoton kanssa

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisiosasto ja ulkoministeriö. Hankkeeseen osallistuvat myös valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto. Muiden ministeriöiden osalta ulkoministeriö ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus puh. 0295 421 608.

Sisärajalvalvonnan toteuttamista koskeva Schengenin rajasäännösten muutosehdotus

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 27.9.2017 Schengenin rajasäännösten (EU) N:o 2016/399 muutosehdotuksen, joka koskee sisärajalvalvonnan toteuttamista.

Sisärajoilla tapahtuvaa valvontaa on voitu aiemminkin käyttää tilanteissa, joissa yleinen turvallisuus vaarantuu tai vakavat puutteet ulkorajavalvonnassa vaarantavat vapaan liikkuvuuden alueen toiminnan. Nykyisessä tilanteessa esiin nousseet uhkat, kuten esimerkiksi terrorismi, ovat osoittautuneet pitkäkestoisemmiksi tilanteiksi kuin aiemmin arvioitiin. Komission ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa entistä pitkäkestoisempi valvonta sisärajoilla, mikäli yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakavaa uhkaa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan valvontaa voidaan tehdä tällä perusteella enintään noin 8 kuukautta. Komissio ehdottaa uudeksi maksimi-ajaksi 3 vuotta ja 2 kuukautta. Pidentyneen valvonta-ajan vastapainoksi lisättäisiin päätöksen perustelujen läpinäkyvyyttä sekä liitettäisiin haitallisten vaikutusten kohteeksi joutuvat EU-maat tiiviimmin osaksi keskusteluprosessia, jolla pyritään minimoimaan valvonnan haittavaikutukset.

Aikataulu: Komission asetusehdotus COM(2017) 571 annettiin 27.9.2017. Ehdotuksesta käydään ensimmäinen poliittinen keskustelu neuvostossa 13.10.2017 ja käsittely aloitetaan Rajat-työryhmässä 26.10.2017. Neuvoston neuvottelumandaatti hyväksyttiin 19.6.2018 ja Euroopan parlamentin odotetaan äänestävän kannastaan syys-lokakuussa 2018.

Eduskunnan informointi: U 61/2017 vp, 2.11.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Alustavan arvioon mukaan ehdotukseen ei liity kansallisen lainsäädännön tarpeita tai taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty, puh. 0295 421 133.

Henkilökorttien ja oleskeluasiakirjojen turvallisuuden lisäämistä koskeva asetusehdotus

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 17.4.2018 asetusehdotuksen, jolla yhtenäistetään vapaan liikkuvuuden direktiivin 2004/38/EY piiriin kuuluvien tiettyjen asiakirjojen ulkoasua ja turvatekijöitä. Ehdotus koskee EU-kansalaisille myönnettäviä henkilökortteja, EU-kansalaisten oleskeluoikeutta osoittavia todistuksia sekä EU-kansalaisten perheenjäsenten oleskelulupakortteja. Ehdotuksessa säädetään myös näiden asiakirjojen turvatekijöiden vähimmäistasosta, pois lukien oleskeluoikeutta osoittavat todistukset. Asiasta ei ole aiempaa unionitasoista sääntelyä.

Aikataulu: Komission asetusehdotus COM(2018) 212 annettiin 17.4.2018. Ehdotuksen käsittely aloitettiin neuvoston Rajat-työryhmässä 29.5.2018 ja puheenjohtajan ilmoituksen mukaan käsittely siirtyy OSA-neuvoksiin syys-lokakuussa 2018.

Eduskunnan informointi: U 34/2017 vp, 23.5.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Alustavan arvon mukaan ehdotuksesta aiheutuu muutostarpeita henkilökorttilakiin (663/2016) sekä lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (761/2003), jotka muun muassa mahdollistavat sormenjälkien keräämisen ja tallentamisen matkustusasiakirjana käytettävälle henkilökortille. Sormenjälkien kerääminen on alaikäisten osalta laajennettava koskemaan 12 vuotta täyttäneitä, kun kyse on matkustusasiakirjana käytettävästä henkilökortista. Ehdotus aiheuttaa myös muutoksia ulkomaalaislakiin (301/2004), jossa säädetään Euroopan unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oleskelusta. Ehdotuksesta aiheutuu taloudellisia vaikutuksia. Henkilökorttien myöntämisestä vastaavalle Poliisille ehdotus aiheuttaisi noin 800 000 euron kertaluontoisen kustannuksen sekä 600 000 euron vuotuisen lisätyökulun. Ulkomailla oleskeleville Suomen kansalaisille henkilökorit myöntävälle Ulkoasiainhallinnolle ehdotuksesta aiheutuisi noin miljoonan euron kertaluontoinen kustannus sekä 150 000 euron vuotuinen työkulu. Oleskelulupakortteja myöntävälle Maahanmuuttovirastolle ehdotuksesta ei arvioida koituvan merkittäviä lisäkustannuksia.

Ehdotus merkitsee muutoksia maksuasetuksiin. Henkilökortit, oleskeluoikeutta osoittavat todistukset ja perheenjäsenten oleskelulupakortit ovat maksullisia. Niistä lähtökohtaisesti peritään niiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvia kustannuksia vastaavat julkisoikeudelliset maksut. Siltä osin kuin kustannuksia ei voida joiltakin osin kattaa maksutuloilla, ehdotuksen edellyttämästä kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Toimenpiteiden edellyttämä

valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Organisointi: Hankkeen organisointi päätetään myöhemmin.

Aikataulu: Selviää asetuksen hyväksymisen jälkeen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sovitaan valmisteluun osallistuvien tahojen kesken. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty puh. 0295 421 131.

Asetusehdotus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta (EuRMV 2.0)

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 12.9.2018 asetusehdotuksen koskien eurooppalaista raja- ja merivartiostoa COM(2018) 631. Ehdotus sisältää päivitykset eurooppalaista raja- ja merivartiostoa, EUROSURia (European Border Surveillance System, Euroopan rajavalvontajärjestelmä) ja FADOa (False and Authentic Documents Online, EU:n kuvatietokanta aidoista ja väärennetyistä asiakirjoista) koskeviin asetuksiin. EuRMV 2.0:aan liittyvät myös palautukset ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa. Komission tavoitteena on saada asetus hyväksytyä vielä ennen toukokuun 2019 europarlamenttivaaleja.

Aikataulu: Komission asetusehdotus COM(2018) 631 annettiin 12.9.2018. Ehdotuksen käsittely aloitettiin neuvoston Rajat-työryhmässä 14.9.2018.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä valmistellaan rajavartio-osastolla yhteistyössä muiden osastojen ja ministeriöiden kanssa.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Selvitys asetusehdotuksen vaikutuksista kansalliseen lainsäädäntöön ja sen taloudellisista vaikutuksista on käynnistetty.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä maahanmuutto-osaston, poliisiosaston, oikeusministeriön, ulkoministeriön, valtiovarainministeriö, poliisin ja Maahanmuuttoviraston kanssa.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Organisointi: Hankkeen organisointi päätetään myöhemmin.

Aikataulu: Selviää asetuksen hyväksymisen jälkeen.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, oikeusministeriö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, poliisi ja Maahanmuuttovirasto.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Matti Pitkäniitty, puh. 0295 421 131, rajaturvallisuusasiantuntija Jesse Seppälä, puh. 0295 421 141, EU-avustaja Sofia Lindbäck, puh. 0295 421 142.

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) perustamisasetuksen tarkistaminen

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi asetusehdotuksen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) perustamisasetuksen tarkistamisesta 29.6.2017. Virasto perustettiin vuonna 2011, ja se vastaa tällä hetkellä toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän

(SIS II), viisumitietojärjestelmän (VIS) ja Eurodac-järjestelmän keskustason operatiivisesta hallinnoinnista.

Ehdotuksen mukaan eu-LISAn on tarkoitus toimia myös jatkossa laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella vastaavana virastona mukaan lukien valmistelussa olevat järjestelmät kuten rajanylitystietojärjestelmä EES ja EU:n matkustustieto- ja lupajärjestelmä ETIAS. Viraston toiminnasta toteutettu ensimmäinen sääntömääräinen arviointi kuitenkin osoitti, että viraston toimik-siantoa on tarpeen laajentaa. Jotta arvioinnin perusteella tehdyt suositukset voidaan ottaa huomioon sekä vastaavasti huomioida toimialan poliittiset ja oikeudelliset muutokset, esi-tetään viraston asemaan muutoksia.

Aikataulu: Euroopan komissio antoi asetusehdotuksen viraston perustamisasetuksen tarkistamisesta 29.6.2017 (COM(2017) 352 final). Euroopan parlamentti hyväksyi ehdotuksen 7.7.2018. Neuvoston on tarkoitus hyväksyä asetusmuutokset loka-marraskuussa 2018.

Eduskunnan informointi: Sisäministeriö on informoinut eduskuntaa U-kirjeellä 7.9.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksella ei arvioida olevan suoria vaikutuksia kansalliseen talousarvioon eikä kansalliseen lainsäädän-töön.

Organisointi ja resurssit: Asian valmistelun koordinaatio tehdään Kansainvälisten asioi-den yksikössä, jonka edustaja osallistuu neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa val-mistellaan yhteistyössä ministeriön osastojen, Poliisihallituksen sekä ulkoministeriön ja oikeusministeriön kanssa.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto, poliisiosasto, hallinto- ja kehittämisosasto, maahanmuutto-osasto, Poliisihallitus sekä ulko-ministeriö ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Nina Routti-Hietala, puh. 0295 488 242.

1.3 Kansainväliset sopimukset

POLIISIOSASTO

Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus

Sopimus: Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 4.5.2016 yleissopimuksen katsomoturvallisuuden tehostamiseksi; Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaistavasta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (ETS Nro 218).

Sopimuksella päivitetään ja korvataan Euroopan neuvoston vuoden 1985 vastaavaa ai-
hetta käsittelevä yleissopimus (ETS Nro 120). Vuoden 1985 yleissopimus on saatettu Suo-
messä voimaan asetuksella Nro 9/1987.

Sopimus on avattu allekirjoitettavaksi 3.7.2016. Suomi allekirjoitti sopimuksen 20.12.2017.

Kansallinen voimaansaattaminen

(SM024:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkastella Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta käsittelevän yleissopimuksen voimaan saattamista sekä tehdä mahdolliset tarvittavat toi-
met sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.6.2016–31.5.2018.

Organisointi: Valmistelu tehdään virkatyönä.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön pelastus-
osasto, ulkoministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

2 VUODEN 2018 LOPUSSA KÄYNNISTYVÄT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET

2.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Poliisimiesten eroamisikäsäätely

Tavoite: Arvioidaan esiselvityshankkeena mahdolliset muutostarpeet poliisin hallinnosta annetussa laissa (110/1992) säänneltyyn poliisimiesten erityiseen eroamisikään suhteessa valtion yleiseen eroamisikäsäätelyyn ja eläkeikäsäätelyyn.

Organisointi: Esiselvityshanke. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Mahdollinen hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.-

MAAHAMUUTTO-OSASTO

Rajamenettelyjen käyttöönotto

Tavoite: Sisällyttää Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivin 2013/32/EU kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä annetun direktiivin (turvapaikkamenettelydirektiivi) 43 artiklan mukaiset rajamenettelyt Suomen lainsäädäntöön. Menettelyissä on mahdollisuus pitää turvapaikanhakijat raja- tai kauttakualueella turvapaikkahakemuksen käsittelyn ajan, jos hakemus jätetään tutkimatta tai sovelletaan nopeutettua menettelyä. Näillä alueilla tulee olla menettelyyn sopivat ja riittävät tilat - käytännössä edellyttää säilöönottotiloja vastaavia tiloja. Rajamenettelyjä voidaan soveltaa enintään neljän viikon ajan. Jos hakemus otetaan käsiteltäväksi normaalissa menettelyssä, hakija on päästettävä maahan. Hankkeessa selvitetään lisäksi mahdollisuudet ja tarvittavat säädösmuutokset turvapaikkahakemusten vastaanoton keskittämiseksi vain määrätuille poliisilaitoksille.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Organisointi selvitetään hankkeen asettamisen yhteydessä.

Aikataulu: Hanke perustetaan loppuvuodesta 2018. Aikataulu tarkentuu hanketta asetettaessa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Osallisuus, viestintä ja kuuleminen suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde talousarvioon: Kyllä. Edellyttää tarvittavat tilat ja henkilöstöresurssit raja- tai kauttakualueille.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto, poliisiosasto. Muut tahot selvitetään hanketta asetettaessa.

Yhteyshenkilö: Ilmoitetaan myöhemmin.

Työntekijän ja yrittäjän oleskelulupajärjestelmän uudistaminen

Tavoite: Nopeuttaa työntekijän ja yrittäjän oleskelulupien myöntämistä. Järjestelmää selkeytetään ja yksinkertaistetaan siirtämällä työntekijän ja yrittäjän oleskeluvissa päätöksenteko kokonaisuudessaan Maahanmuuttovirastolle. Samalla säilytetään saatavuusharkinta. Samalla selvitetään mahdollisuus asettaa velvoitteensa

laiminlyöneelle työnantajalle karenssi aika uusiin rekrytointeihin sekä mahdollisuus ottaa käyttöön luotettavien työnantajien hyväksymismenettely.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Organisointi selvitetään hankkeen asettamisen yhteydessä.

Aikataulu: Hanke perustetaan syksyllä 2018. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa vuonna 2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hanke valmistellaan yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Muutoin osallisuus, viestintä ja kuuleminen suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde talousarvioon: Kyllä. Edellyttää henkilöstö- ja määrärahasiirtoja hallinnonalojen välillä.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Työ- ja elinkeinoministeriö. Muut tahot selvitetään hanketta asetettaessa.

Yhteyshenkilö: Ilmoitetaan myöhemmin.

PELASTUSOSASTO

Pelastusopistosta annetun lain muuttaminen

Tavoite: Tarkistetaan Pelastusopista annetun lain (607/2006) sääntelyä muun muassa siltä osin, kuin se koskee opintojen keskeyttämisen perusteita.

Organisointi: Päätetään hanketta asetettaessa.

Aikataulu: Päätetään hanketta asetettaessa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Päätetään hanketta asetettaessa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Täsmenyy valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Puolustusministeriö

Yhteyshenkilöt: Päätetään hanketta asetettaessa.

Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista (706/2017), joka on voimassa vuoden 2018 loppuun.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, puh. 0295 488 696, ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus pelastustien merkitsemisestä

Tavoite: Tarkistetaan pelastustien merkitsemisestä annettu sisäasiainministeriön asetus (1384/2003) antamalla uusi sisäministeriön asetus. Voimassa oleva asetus on annettu pelastuslain (468/2003) nojalla. Asetuksessa viitataan maankäyttö- ja rakennusasetuksen kumottuun 49 §:ään. Asetuksessa viitataan tieliikenneasetukseen, ja tältä osin sääntely on tarkistettava uuden tieliikennelain (729/2018) mukaiseksi.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lausuntokierros 3/2019, esittelyjankkohta kevät 2019. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus pelastusautoista

Tavoite: Tarkistetaan pelastusautoista annettu sisäasiainministeriön asetus (818/2010) antamalla uusi sisäministeriön asetus. Asetus sisältää vaatimuksia pelastusautojen rakenteesta, varusteista ja väristä. Asetus on annettu ajoneuvolain (1090/2002) 20 §:n 3 mom. nojalla, nykyinen asetuksenantovaltuus on 20 §:n 5 mom. (1042/2014). Ajoneuvolain 20 §:n 1 momentissa mainitaan kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitos, mikä on muutettava maakunnaksi.

Asetuksen soveltamisen tueksi on julkaistu pelastusajoneuvojen yleisopas, jonka muutostarpeet on myös arvioitava.

Organisointi: Valmistelua varten asetetaan työryhmä.

Aikataulu: Lausuntokierros syksy 2019, esittelyajankohta kevät 2020. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti maakuntauudistuksen voimaantulon kanssa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liikenne- ja viestintäministeriö, asetus annetaan ajoneuvolain nojalla

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Rami Ruuska, puh. 029 548 8424 ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432 sekä säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

Tavoite: Rajavartiolaitoksen liikkumiskieltoalueita muutettaisiin mahdollisten raja- ja merivartioasemien sijaintipaikkamuutosten vuoksi. Samalla tarkistetaan asetuksen muutkin päivitystarpeet.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: syksy 2018
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syksy 2018
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2018
- Lainsäädännön voimaantulo: alkuvuosi 2019

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan kuntia, joiden alueelle liikkumiskieltoja vahvistetaan. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Arvioidaan kunkin kieltoalueen kohdalla valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Sanna Nurminen, puh. 0295 421 609

Rajavartiolaitoksen virkapuvusta ja rajavartiomiehen tunnuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttaminen

Tavoite: Asetukseen tehtäisiin virkavaatetuksen muutoksista johtuvat teknisluonteiset päivitykset.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: syyskuu 2018
- Ehdotusten valmistumisajankohta: lokakuu 2018
- Lausuntokierroksen ajankohta: lokakuu 2018
- Lainsäädännön voimaantulo: joulukuu 2018

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Ei merkittäviä vaikutuksia.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Sanna Nurminen, puh. 0295 421 609.

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäasioiden rahastoja koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Tavoite: Valmistellaan sisäasioiden rahastoja koskevan valtioneuvoston asetuksen (531/2015) muutokset, joilla mahdollistetaan yksinkertaistetun henkilöstökustannusmallin käyttöönotto. Mallilla yksinkertaistetaan sisäasioiden EU-rahastoista rahoitettujen hankkeiden hallinnointia ja raportointia henkilöstökustannusten osalta.

Aikataulu: Valmistelu syksyllä 2018, asetusmuutos tulisi voimaan 2019 alkupuolella.

Organisointi: Asetuksen muuttaminen tehdään virkatyönä.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Tavanomainen säädösvalmistelukuuleminen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa. Vaikutuksia on myös kartoitettu etukäteen.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei suoranaisesti.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Pauliina Eskola, puh. 0295 488 263, erityisasiantuntija Elina Sillanpää, puh. 0295 488 266.

3 VUOSINA 2019–2021 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVITYKSIÄ

3.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen

Tavoite: Poliisilain (872/2011) 4 luvun 2 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja viranomaiselta ja poliisilain 4 luvun 3 §:ssä poliisin oikeudesta saada tietoja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä.

Poliisin tiedonsaantia viranomaisilta selvittänyt työryhmä (SM051:00/2009) on luovuttanut esityksensä Poliisihallitukselle toukokuussa 2012. Työryhmä on todennut, että jatkovalmistelutyössä tulisi kokonaisuudessaan arvioida poliisin tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset, erityissäännösten muutostarve sekä arvioida, minkälaisia muutoksia poliisilakiin on tarpeen tehdä.

Poliisilain 4 luvun 3 §:n muutostarpeita on ilmennyt muun muassa tapauksissa, jotka ovat koskeneet poliisin oikeutta saada tietoja yksityisiltä tahoilta. Epäselvyyksiä on ollut myös tiedonsaantioikeuden maksuttomuudessa. Lisäksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut asiaan liittyvän ratkaisun 4.2.2013 (Dnro 4518/4/11).

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen

Tavoite: Annetaan uusi laki poliisin hallinnosta ja uusi valtioneuvoston asetus poliisin hallinnosta. Lakia ja asetusta on muutettu niiden voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja ja säädökset vaativat kokonaisuudistuksen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Turvallisuusviranomaisten välinen virka-apu

Tavoite: Esiselvityshanke, jossa arvioidaan muutostarpeet turvallisuusviranomaisten välisen virka-apulainsäädännön uudistamiseen liittyen tai mahdollisen uuden lainsäädännön tarve koskien poliisia, puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta ja niiden välistä yhteistoimintaa.

Organisointi: Esiselvityshanke. Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Mahdollinen hallituksen esitys lähetetään lausunto-
kierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Heidi Aliranta, puh. 0295 488 367, säädösvalmistelua-
vustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisilain muutokset

Tavoite: Arvioidaan poliisilain (872/2011) muutostarpeet yksittäisten kysymysten osalta
mahdollisuuksien mukaan kokoavassa hankkeessa tai muihin hankkeisiin yhdistämällä.

Poliisihallitukselta saadut säännösmuutosesitykset koskevat ampuma-aseen käytöstä
päättämistä, tietojen antamista vaitiolovelvollisuuden estämättä, uhka-arviotyökälyä,
vapaaehtoisesta pelastuspalvelutoiminnasta maksettavia korvauksia ja erityisiä poliisival-
tuuksia.

Aikataulu: Hankkeen/hankkeiden aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen/hankkeiden organisointi arvioidaan
erikseen.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmis-
teluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisin tekniseen valvontaan liittyvät lainsäädäntömuutokset

Tavoite: Arvioidaan esiselvityshankkeena mahdolliset muutostarpeet poliisilain
(872/2011) 4 luvun tekniseen valvontaan liittyviin säädöksiin. Mahdolliset muutostarpeet
voivat liittyä teknisen valvonnan määrittelyyn ja erilaisiin poliisin suorittamiin teknisten
apuvälineiden avulla tehtäviin valvontoihin, kuten ns. haalarikameravalvontaan, liikkuvaan
automaattivalvontaan jne.

Organisointi: Esiselvityshanke. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioi-
daan erikseen.

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Mahdollinen hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Mahdollisesti rajavartio-osasto.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Avoin

Viihdelaitelain muutokset

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Arvio kausityölain ja sen soveltamiskäytännön kehitystarpeista

Tavoite: Kausityölaki (907/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Laki perustuu Euroopan neuvoston ja parlamentin kausityödirektiiviin (2014/36/EU). Direktiivin tavoitteena on taata kausityöntekijöiden yhdenvertainen asema muiden työntekijöiden kanssa, parantaa heidän työskentelyolosuhteitaan ja oikeusturvaansa sekä vahvistaa kausityöntekijöiden asemaa suhteessa työnantajiin.

Lailla pyrittiin direktiivin tavoitteiden toteuttamisen lisäksi keventämään hallinnollista taakkaa sekä luomaan säädöspohja sähköiselle asioinnille ja hakemuskäsittelylle. Laki on kokonaan uusi ja sisältää useita voimassaolevasta ulkomaalaislaista poikkeavia ratkaisuja. Sen täytäntöönpanon yhteydessä otettiin käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja.

Kausityöntekoon myönnettyjen todistusten määrä vuonna 2018 ylitti huomattavasti lain valmistelussa arvioidun tason. Sähköisen asioinnin käyttöönotto viivästyi lain voimaantulosta, mutta sähköisesti jätettyjen hakemusten määrä jäi tämänkin huomioon ottaen huomattavan vähäiseksi. Sähköisten hakemusten määrää pyritään viranomaisten ja alan järjestöjen yhteistyöllä lisäämään samalla kun Maahanmuuttoviraston sähköistä menettelyä kehitetään edelleen.

Vuoden 2019 hakemusten tultua käsitellyksi tehdään arvio, ovatko lain tavoitteet toteutuneet, ovatko ratkaisut osoittautuneet toimiviksi ja liittyykö lakiin ja sen täytäntöönpanossa tehtyihin ratkaisuihin kehitystarpeita. Arviossa kiinnitetään huomiota Maahanmuuttoviraston ja Suomen ulkomaanedustustojen soveltamiskäytäntöjen yhdenmukaisuutteen ja otetaan huomioon Euroopan komission arvio kausityölain ja direktiivin säännösten vastavuudesta.

Organisointi: Selvitys tehdään virkatyönä sisäministeriön maahanmuutto-osaston johdolla. Hankkeeseen nimetään lisäksi asiantuntijat Maahanmuuttovirastosta sekä työ- ja elinkeino-, sosiaali- ja terveys-, maa- ja metsätalous- ja ulkoministeriö. Selvitystä tehtäessä kuullaan työmarkkinaosapuolten ja maatalous- ja matkailualojen edustajia.

Aikataulu: Työ käynnistetään, kun komission arvio Suomen täytäntöönpanolainsäädännöstä on valmistunut. Komission arvion oletetaan valmistuvan vuoden 2019 kuluessa. Selvityksen käynnistämisen edellyttämien virkamiesten vapautumiseen vaikuttaa olennaisesti Suomen puheenjohtajuus Euroopan unionissa.

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Selvitys koskee usean eri ministeriön toimialaa. Keskeisimmät ovat: työ- ja elinkeino-, sosiaali- ja terveys-, maa- ja metsätalous- ja ulkoministeriö. Lisäksi sisäministeriön toimialalla keskeisessä asemassa on Maahanmuuttovirasto, joka myöntää suuren osan kausityöhön oikeuttavista luvista.

Yhteyshenkilö: Vahvistetaan myöhemmin.

PELASTUSOSASTO

Pelastuslain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke

Tavoite: Selvitetään pelastuslain (379/2011) uudistamistarpeet ottaen huomioon muun muassa maakuntauudistuksen yhteydessä tehdyt pelastustoimen uudistamishankkeen (SM061:00/2015; SMDno-2015-2070) työryhmien ehdotukset pelastustoimen lainsäädännön uudistamiseksi.

Organisointi: Hankkeen organisoinnista päätetään hanketta asetettaessa.

Aikataulu: Kokonaisuudistuksen esiselvityshanke asetetaan vuonna 2020. Esiselvityshankkeen ja sitä seuraavan lainsäädäntöhankkeen tarkempi aikataulu selviää myöhemmin.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puh. 0295 488 413.

RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoite: Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Organisointi: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Aikataulu: Esiselvityshanke asetetaan vuonna 2019. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen käynnistämisestä päätetään esiselvityksen jälkeen.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, puh. 0295 421 608.

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntö EU:n tulevalla rahoitusohjelmakaudella (2021–2027)

Tavoite: Tarkistetaan sisäasioiden rahastoja koskeva kansallinen lainsäädäntö EU:n tulevaa rahoitusohjelmakautta 2021–2027 varten. Nykyisellä rahoitusohjelmakaudella voimassa olevaa lakia sisäasioiden rahastoista (903/2014) ja valtioneuvoston asetusta (351/2015) muutettaisiin vastaamaan uuden rahoitusohjelmakauden vaatimuksia.

Aikataulu: Valmistelu käynnistetään mahdollisesti vuoden 2019 aikana, riippuen EU-asetusehdotusten valmistelun aikataulusta.

Organisointi: Hankkeen ja työryhmän asettaminen valmistelua varten.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Tavanomainen säädösvalmistelukuuleminen. Myös mahdollisia ennakkokuulemisiä järjestetään.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei suoranaisesti.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Pauliina Eskola, puh. 0295 488 263, erityisasiantuntija Sanna Virtanen puh. 0295 488 300.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi